

Πάντα τὰ ἔθνη

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΤΕΥΧΟΣ
Τομ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
9

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΛΑ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 103
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Τὸ μαρτύριο ὡς ὁδὸς καὶ κατάληξη τοῦ «ἀποστόλου»

Στὴ φύση τῆς ἀποστολικότητας ἀνήκει καὶ τὸ μαρτύριο. Ὁ ἀπόστολος προτοῦ γευθεῖ τοὺς καρπούς τῆς νέας ἐσχατολογικῆς ἐποχῆς, τοῦ «καιροῦ» τῆς Ἀναστάσεως, θά ἔλθει προηγουμένως εἰς «κοινωνίαν τῶν παθημάτων» τοῦ Χριστοῦ καὶ θά συμμορφωθεῖ «τῷ θανάτῳ αὐτοῦ» (Φιλιπ. 3,10).

Βέβαια ἡ «κοινωνία» στά παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἶναι μιὰ γενικὴ κατάσταση ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ ἐξάλλου ἐπισημαίνεται ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς εἰσόδου ἐνὸς μέλους στὴ χριστιανικὴ κοινότητα διὰ τοῦ Βαπτίσματος. Τὰ παθήματα ὅμως καὶ τὸ μαρτύριο ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ τίθενται γιὰ τὸν ἀπόστολο ὄχι μόνο ὡς ἓνα ἀναγκαῖο σωτηριολογικὸ γεγονός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπαραίτητο γνώρισμα τῆς ἀποστολικότητας. Διὰ τοῦτο «εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς καὶ στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ» (Β΄ Κορ. 12,10), τονίζει ὁ Παῦλος, διότι ὁ ἀπόστολος πάντα κηρύσσει «Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον (μάλιστα) ἐσταυρωμένον» (Α΄ Κορ. 2,2). Ἡ δύναμη, ἡ ἀποστολική, ἐδράζεται ἐπάνω στὴ γυμνότητα καὶ στὴν «ἀσθένεια» τοῦ ἀποστόλου: «ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἰμί» (Β΄ Κορ. 12,10). Ἡ ἀποστολικὴ συνείδηση εἶναι βαθύτατα χαραγμένη ἀπὸ τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ μαρτυρίου. Ἡ ἀλλὴ ὁδὸς καὶ ἀλλὴ κατάληξη δὲν ὑπάρχει γιὰ τὸν ἀπόστολο παρά ἐκείνη τοῦ κινδύνου καὶ τοῦ θανάτου: «δοκῶ γάρ, ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανάτους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χρι-

στόν... ἡμεῖς ἀσθενεῖς... ἡμεῖς ἄτιμοι. Ἔχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περιψηψα, ἕως ἄρτι» (Α΄ Κορ. 9-13). Ὁ ἀπόστολος κινδυνεύει «πᾶσαν ὥραν», καὶ «καθ' ἡμέραν» ἀποθνήσκει (Α΄ Κορ. 15, 30-31), καὶ ἐναντι τῶν ἀλλήλων πιστῶν αὐτὸς ἐκτίθεται «ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν θανάτοις πολλῶν... ὁδοιπορίαις... κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λιηστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἔθνων, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλῶν, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλῶν, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι» (Β΄ Κορ. 11, 23-27· πρβλ. 6, 4-10).

Καὶ πάντα ταῦτα «ὑπὲρ τῆς παρακλήσεως καὶ σωτηρίας» (Β΄ Κορ. 1,6) τῆς ἀνθρωπότητας, χάριν τῆς ὁποίας πορεύεται ὁ ἀπόστολος καὶ προβαίνει στὴν ὁμολογία πίστεως (Ματθ. 10,32), ὡς βασικοῦ στοιχείου μιᾶς «πορευόμενης» ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολικότητας.

Γεώργιος Π. Πατρῶνος
Ὁμ. Καθ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν
Ἀπὸ τοῦ βιβλίου «Βιβλικές
προϋποθέσεις τῆς ἱεραποστολῆς»
Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας
Ἀθήνα, 1983

(+) Πρωτοπρ. BORIS MOON

*«Κράτησε την πόρτα του Ὁρθόδοξου ναοῦ
στήν Κορέα ἀνοιχτή, 21 χρόνια μόνος του».*

ΕΝΑΝ ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο κλήθηκε νά διαδραματίσει στήν ἐν πολλοῖς ἀνηφορική πορεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατά τίς πρώτες δεκαετίες τῆς παρουσίας της στήν Κορέα, ὁ ἀείμνηστος π. Βόρις Μούν. Τέταρτος, κατά σειρά χειροτονίας, Κορεάτης ιερέας, ἀνέλαβε τήν ὀλιγάριθμη, τότε, Ὁρθόδοξη Κορεατική Κοινότητα στήν πολὺ δύσκολη στιγμή πού, καταπληγωμένη ἀπό τόν κορεατικό πόλεμο τοῦ 1950-1953, ἡ χώρα –καί κάθε Κορεάτης– «πάσχιζε νά ξαναρχίσει τή ζωή μέσα καί πάνω ἀπ' τά χαλάσματα».

«Βασανιζομένη ὑπό κυμάτων» πολλῶν λόγῳ ποικίλων «ἐναντίων ἀνέμων» πορευόταν κι ἡ ἐν Κορέα Ἐκκλησία. Μέ φρόνηση, πίστη, ἐπιμονή καί θυσιαστική διάθεση ὁ π. Βόρις ἐπί 21 χρόνια καρτερικά ἀγωνιζόταν νά διατηρηθεῖ ἀναμμένη ἡ ἀδύναμη φλόγα της, μέχρι τή στιγμή πού μέ χαρά τήν «παρέδωσε» τό 1975 στόν ἀρχιμανδρίτη π. Σωτήριο Τράμπα, Μητροπολίτη τώρα Κορέας. Δυό χρόνια ἀργότερα, τά ξημερώματα τῆς ἐορτῆς τῆς Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ 1977, μαζί μέ τήν πρεσβυτέρα του Μαρία, ἀπό ἀτύχημα «ἔφυγαν ξαφνικά γιά τήν αἰώνια πατρίδα».

Κατά τή συμπλήρωση φέτος 30 χρόνων ἀπό τήν ἐκδημία του, παρακαλέσαμε τόν Σεβασμ. Μητροπολίτη π. Σωτήριο νά μᾶς μιλήσει γιά τόν ἀείμνηστον π. Βόριδα, ἀπαντώντας στίς ἐρωτήσεις τῆς συνεντεύξεως πού ἀκολουθεῖ, γιά τήν ὁποία θερμά τόν εὐχαριστοῦμε.

Ὁ π. Βόρις τελεῖ τρισάγιο στό Μνημεῖο τῶν Ἑλλήνων πεσόντων στόν κορεατικό πόλεμο.

Σεβασμιώτατε, κατά καιρούς, ευκαιριακά μόνο έχουν φθάσει σ' έμās κάποιες πληροφορίες για δραστηριότητες του μακαριστου π. Βόριδος. Θά θέλατε νά άρχισουμε μέ μιά σύντομη άναφορά στή βιογραφία του;

Ευχαρίστως. Ό π. Βόρις γεννήθηκε στή Σεούλ τό 1911, στίς 23 Άπριλίου. Ή μητέρα του καί ή γιαγιά του ήταν Όρθόδοξες. Τό πλήρες κορεατικό όνομά του είναι: Moon, Rhee Choon. Στίς 6 Αυγούστου του ίδιου χρόνου, βαπτίστηκε άπό τόν Ρώσο άρχιμανδρίτη Pavel Ivanofsky καί έλαβε τό όνομα Βόρις.

Άρχισε τή σχολική του ζωή στό σχολείο τής Έκκλησίας. Ή ευφυΐα του, μαζί μέ τή σοβαρότητα καί τήν επιμέλεια πού τόν διέκριναν άπό παιδί, του έξασφάλιζαν πάντα τήν πρώτη θέση μεταξύ των συμμαθητών του. Γι' αυτό ήταν πάντα ό «άρχηγός», ό επιμελητής όπως λέμε έμείς, τής τάξεως.

Παράλληλα, χάρη στήν άγωγή καί τό παράδειγμα τής μητέρας του Νόννας καί τής γιαγιάς του Άννας, ένσωματώθηκε άπό παιδάκι στήν Έκκλησία. Μικρός άκόμη έγινε «παπαδάκι». Άργότερα ήταν βασικό μέλος τής έκκλησιαστικής χορωδίας.

Πανεπιστημιακές σπουδές δέν μπόρεσε νά συνεχίσει, γιατί στό μεταξύ είχε καταστραφεί ή επιχείρηση του πατέρα του. Έτσι, άνέλαβε άμέσως μετά τό Λύκειο τίς ευθύνες του πρωτότοκου γιου κι άρχισε νά εργάζεται. Άργότερα νυμφεύθηκε τήν Μαρία Kim,

Myong Soon. Άπέκτησαν επτά παιδιά, άπό τά όποία τά δύο πέθαναν βρέφη άκόμα.

Κατά τή διάρκεια τής ιδιαίτερα σκληρής ιαπωνικής κατοχής τής Κορέας (1910-1945), πήγε μέ τήν οικογένειά του στήν Κίνα, στήν πόλη Σαγγάν, όπου είχαν καταφύγει κι άλλοι Κορεάτες φίλοι του. Επέστρεψε στή Σεούλ τό 1945, άφου ή χώρα έλευθερώθηκε άπό τούς Ίάπωνες κι άρχισε νά εργάζεται στό Υπουργείο Δικαιοσύνης. Συγχρόνως, μέ άγάπη καί ζήλο συμμετείχε στή ζωή τής Έκκλησίας. Λίγο άργότερα, εκλέχθηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου τής Όρθοδόξου Κοινότητας.

Οί συνέπειες του κορεατικού πολέμου του 1950-1953, άνοιξαν νέα σελίδα ζωής γιά τόν Βόριδα: Κατά τήν εισβολή τους στή Σεούλ τό 1950, οί βόρειοι συνέλαβαν τόν μοναδικό ιερέα π. Άλεξέι Κίμ. Τά ίχνη του χάθηκαν. Τίς λειτουργικές άνάγκες των Κορεατών Όρθοδόξων, έξυπηρετούσαν πλέον οί Έλληνες στρατιωτικοί ιερείς, πού συνώδευαν τό έκστρατευτικό σώμα των Έλλήνων στήν Κορέα.

Μετά τή λήξη του πολέμου, όμως, οί Έλληνες –κι οί ιερείς μαζί– θά επέστρεφαν στήν Ελλάδα. Κάποιος Κορεάτης έπρεπε νά χειροτονηθεί ιερέας. Τά μέλη τής Όρθοδόξου Κορεατικής Κοινότητας, εξέλεξαν τότε τόν Βόριδα Μούν.

Ταπεινά δέχτηκε τήν άπροσδόκητη κλήση ό Βόρις, μέ βαθειά συναίσθηση των έλλείψεων καταλληλίου καταρτίσεως. Τόν Ιανουάριο του 1954, μέ τή συμπράταση του στρατιωτικού ιερέως π. Άνδρέα Χαηκιόπουλου, πήγε στό Τόκυο, όπου χειροτονήθηκε διάκονος καί λίγες ήμέρες άργότερα ιερέας, άπό τόν Άρχιεπίσκοπο Είρναϊον.

Άπό τότε, μέ βαθύτατη πίστη καί ύποδειγματική καρτερία, σήκωσε τόν σταυρό τής ιερωσύνης του «ώς καλός οικονόμος Θεού καί φρόνιμος», μέχρι τά ξημερώματα τής έορτής τής Ύψώσεως του Τιμίου Σταυρού του 1977...

Ό τρίτος (κατά σειρά χειροτονίας) Κορεάτης ιερέας π. Άλεξέι Κίμ μέ επισκέπτες καί τά μέλη του Δ.Σ. τής Όρθοδόξου Κοινότητας, στό προαύλιο του πρώτου ναού, στήν περιοχή Chong Dong τής Σεούλ. Στο κέντρο τής δεύτερης σειράς, μέ τή ρεακή κορεατική ένδυμασία, ό λαϊκός, τότε, Βόρις Μούν.

Κι οι ἐλλείψεις του; Πῶς τὶς κάλυψε; Μαθήτευσε κάπου;

Αὐτὸς κατέθεσε τὴν ταπείνωσή του. Τὰ ἄλλα τὰ κάλυψε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Μέχρι τὸν Ἰούλιο τοῦ 1954, πού ἦταν στὴν Κορέα ὁ π. Ἀνδρέας Χαλκιοπούλης, ἔμαθε ἀπ' αὐτὸν ὅσα μπόρεσε κι ὅ,τι πρόλαβε. Ἦταν πολὺ ἐπιμελής, σημείωνε τὸ καθεὶ σέ τετράδια. Θυμῶταν κι ἀπὸ τοὺς Ρώσους ἱερεῖς μερικά πράγματα. Βρῆκε καὶ 3 βιβλία στά κορεατικά –τὴ θ. Λειτουργία τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τὶς βασικὲς Ἀκολουθίες μερικῶν Ἱ. Μυστηρίων. Τὰ ἄλλα εἶχαν καεῖ... Βρῆκε καὶ κάποια τετράδια μέ χειρόγραφες μεταφράσεις ὕμνων... Προσπάθησε νὰ μεταφραστοῦν ἀπὸ τὰ ἰαπωνικά κάποιες Ἀκολουθίες τῆς Μ. Ἑβδομάδος, τοῦ Πάσχα. Γιά τὰ ὑπόλοιπα, σήκωνε τὰ χέρια ψηλά... Κι εἶχε τὴν ταπεινοφροσύνη νὰ λέει: «αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω».

Θάθελα νὰ πῶ κάτι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό. Ὅταν πῆγα στὴν Κορέα καὶ πέρασαν λίγες ἡμέρες, ὥσπου νὰ τακτοποιηθῶ, ζήτησε νὰ μοῦ μιλήσει.

Μέ διερμνέα;

Φυσικά, ὁ π. Βόρις γνῶριζε μόνο κάποιες λέξεις ἀγγλικά κι ἐγὼ μόνο 15 λέξεις κορεατικά! Μοῦ λέει, λοιπόν: «Πάτερ, ἐσεῖς ἔρχεστε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Εἶστε θεολόγος. Ἔχετε μεγάλη πείρα. Τὰ ξέρετε ὅλα καλύτερα ἀπὸ ἐμένα. Ἐγὼ ἐδῶ, μόνος μου, ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ὅ,τι μπόρεσα ἔκανα. Ἀσφαλῶς θά ἔχω κάνει καὶ πολλὰ λάθη, γιατί δὲν τὰ ξέρω ὅλα. Τὸ ὁμολογῶ αὐτό. Γι' αὐτό, ἀπὸ ἐδῶ κι ἐμπρός, ἐσεῖς θὰ προχωρεῖτε μπροστά, θὰ διορθώνετε ὅ,τι νομίζετε κι ἐγὼ θά σᾶς ἀκολουθῶ».

Εἶχα ἀνατριχιάσει, ὅπως ἀνατριχιάζω καὶ τὴ στιγμή αὐτὴ πού τὸ λέω. Γιατί, ὁ π. Βόρις δὲν φοβήθηκε νὰ φανεῖ στοὺς πιστοὺς, τοὺς ὁποίους διαποίμωπε τόσα χρόνια, ὅτι αὐτὸς δὲν ἤξερε κι ὁ ἄλλος πού ἦρθε, τὸν διορθώνει. Κι ἔχει μεγάλη σημασία τὸ γεγονός, ὅτι αὐτό πού εἶπε, τὸ ἐφήρμοσε ἀπολύτως. Ἐνῶ ἀλληλαζα διάφορα πού λάθος γίνονταν κάπου, ἐκεῖνος μέ ἀκολουθοῦσε κατὰ γράμμα. Καὶ μέ ἱκανοποίηση, θάλλεγα.

Μιλήσατε για τὴν «ὑποδειγματικὴ καρτερία», μέ τὴν ὁποία «σήκωσε τὸν σταυρὸ τῆς ἱερωσύ-

Στὴν εἴσοδο τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου ὁ ἀρχιμ. Σωτήριος Τράμπας (νῦν Μητροπολίτης Κορέας) καὶ ὁ π. Βόρις Μούν μέ τοὺς τέσσερις ἀδελφούς Πάκ καὶ τὶς συζύγους τους, ἀπὸ τοὺς πρώτους Ὁρθόδοξους στὴν Κορέα.

νης του». Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δυσκολίες, πού τοῦ δημιουργοῦσαν οἱ ἐλλείψεις του στό θεολογικὸ καὶ λειτουργικὸ ἐπίπεδο, ἀντιμετώπισε κι ἄλλα προβλήματα;

Πολλὰ. Καὶ βασικῆς σημασίας γιά τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας στὴν Κορέα.

Πρὶν, ὅμως, ἀναφερθῶ σ' αὐτά, θάθελα νὰ μιλήσω γιά δυὸ ἀπὸ τὶς ἐνέργειες τοῦ π. Βόριδος καὶ τῶν συνεργατῶν του, πού σφράγισαν τὸ ξεκίνημα τῆς ἱερατικῆς του προσφορᾶς.

Ἡ πρώτη: ἕνα χρόνο μετὰ τὴ χειροτονία του θέτει σέ λειτουργία ἡμερήσιο καὶ νυκτερινὸ Γυμνάσιο θηλέων, ὅπου φοιτοῦσαν 500-600 μαθήτριες καὶ δίδασκαν σ' αὐτό 18 καθηγητές.

Ἡ λειτουργία αὐτῶν τῶν σχολείων, γιά τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἦταν πολὺ ἀποδοτικὴ. Ἐπί πλέον, ἦταν μιὰ μαρτυρία παρουσίας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κι ἕνα συνεχές «ἔρχου καὶ ἴδε», πού ἡ ὀλιγομελής κι ἀδύναμη ἀκόμη Ὁρθόδοξη Κορεατικὴ Κοινότητα ἀπνύθιζε πρὸς τὶς ἄνευ θρησκευμάτων οἰκογένειες τῶν μὴ χριστιανῶν μαθητριῶν καὶ στά εὐρύτερα περιβάλλοντά τους.

Ό π. Βόρις, το διδακτικό προσωπικό και οι απόφοιτες μαθήτριες μπροστά στο κτίριο του Γυμνασίου Θηλέων της Όρθοδόξου Κοινότητας Σεούλ.

Δυστυχώς... ή λειτουργία των σχολείων διεκόπη τό 1959, λόγω καταστροφής του σχολικού κτιρίου από πυρκαϊά. Η δεύτερη ενέργεια του π. Βόριδος, για την όποία ήθελα νά σας μιλήσω, έδωσε αποφασιστική λύση στό πολύ σοβαρό πρόβλημα εκκλησιαστικής ύπαγωγής πού αντιμετώπιζε ή έν Κορέα Έκκλησία από τό 1945: Μετά την απελευθέρωση της χώρας από τους Ίάπωνες, ήταν εκκλησιαστικά «όρφανή». Δέν ανήκε σέ καμιά Όρθόδοξη Έπισκοπή, δεδομένου ότι οι έχθρικές σχέσεις μεταξύ Κορέας και Ίαπωνίας, δέν επέτρεπαν επικοινωνία της έν Κορέα Έκκλησίας μέ την Άρχιεπισκοπή Ίαπωνίας, στην όποία είχε ύπαχθεϊ μέ την ύπ' αριθμ. 1571/4-17 Νοεμβρίου 1921 Απόφαση της Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ρωσίας.

Στό άηλυτο από τό 1945 αυτό πρόβλημα, οι Όρθόδοξοι Κορεάτες έδωσαν λύση την ήμέρα των Χριστουγέννων του 1955, μετά τή θ. Λειτουργία: «Ή Γενική Συνέλευση της Όρθοδόξου Κορεατικής Κοινότητας Άγ. Νικολάου, την 25-12-1955 αποφασίζει όμοφώνως νά απευθύνει αίτημα ύπαγωγής της ύπό την εκκλησιαστική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου». Τό αίτημα έγινε άποδεκτό.

Κι άς έρθουμε στό προβλήματα, για τά όποια ρωτήσατε. Θα άναφέρω τό μεγαλύτερο.

Μετά την απελευθέρωση της Κορέας από τους Ίάπωνες, ή περιουσία της Όρθόδοξης Κορεατικής Κοινότητας, θεωρήθηκε από τό κράτος ιαπωνική και τό 1948 κατασχέθηκε. Αύτή ή περιουσία ήταν: ό μικρός Ναός του Άγ. Νικολάου, τό κτίριο του σχολείου και μερικοί οικίσκοι κορεατικού ρυθμού, σέ οικόπεδο, όλα αυτά, της περιοχής Chong Dong, στό κέντρο της Σεούλ. Αιτιολογία της κατασχέσεως ήταν ή προηγηθείσα εκκλησιαστική ύπαγωγή της Όρθοδόξου Κορεατικής Κοινότητας στην Άρχιεπισκοπή Ίαπωνίας.

Κεραυνός για τους Όρθοδόξους Κορεάτες. Ό τότε ιερέας π. Άλεξέϊ Κίμ και τό Διοικητικό Συμβούλιο, προσπάθησαν μέ διαπραγματεύσεις νά άκυρωθεϊ ή κατάσχεση. Κανένα άποτέλεσμα. Μεσολάβησαν τά τρία χρόνια του κορεατικού πολέμου. Κι από τό 1954, τό όξύ αυτό πρόβλημα πέρασε στον π. Βόριδα.

Νέες προσπάθειες νά λυθεϊ τό θέμα μέ διαπραγματεύσεις, άποτυγχάνουν πάλη. Τό 1955 ή Όρθόδοξη Κοινότητα καταφεύγει σέ δικαστικό άγώνα, πού διαρκεί μέχρι τό 1962...

Μεγάλη ή ένταση. Βαρειά ή ευθύνη. Άνησυχίες. Ξεβόδα. Τό 1957, τό Οικουμενικό Πατριαρχείο στέλνει στην Κορέα τον Άρχιεπίσκοπο Θυατείρων Άθηνανόρα για μέσολάβηση στις Άρχές. Θετική ή άπήχηση. Άλλά... τό πρόβλημα άηλυτο. Οι δίκες συνεχίζονται.

Ή διακοπή λειτουργίας των σχολείων της Κοινότητας λόγω της πυρκαϊάς, τό 1959, επιδεινώνει την κατάσταση. Τώρα δέν ύπάρχει κανένας οικονομικός πόρος.

Ό π. Βόρις, «μέ πρόσωπο κόκκινο από έντροπή», όπως ό ίδιος έγραφε στις έπιστολές του, απευθύνει αγωνιώδεις εκκλήσεις για βοήθεια προσευχών και οικονομική συμπαράσταση. «Ή Όρθοδοξία έχει σήμερα τέτοια παγκόσμια λάμψη. Άς δείξη όλίγον οίκτο και για τή μικρή κοινότητα της Κορέας... Βοηθήστε μας νά εξακολουθεϊ νά ύπάρχη τό μικρό εκκλησιάκι της Σεούλ... Ή δύναμς μου δέν έπαρκει... Μέ συγχωρείτε, πού ζητώ νά μοιρασθεϊ τό Σταυρό μας, μά δέν διστάζω, γιατί πρόκειται για τό έργο του Χριστού».

Τέτοιες «κραυγές άγωνίας» στις έπιστολές του άγωνιστου ιερέως. Και: «Πρός τό παρόν δέν έχω τίποτε

ἄλλο νά κάνω, παρά νά προσεύχωμαι». Ἡ προσευχή ἦταν τό μεγάλο του ὄπλο!

Συγκληονιστικά ὄλα αὐτά!

Ναί. Καί τά ζοῦσε ἔτσι ὅπως τά ἔγραφε. Ἔγιναν, τότε, «ἐκστρατείες» προσευχῆς καί ἐνεργειῶν καί στήν Ἑλλάδα, ἀπό πολλούς φορεῖς. Κάποτε, ἄλλοτε, θά μιλήσουμε γι' αὐτά. Τό πρῶτο ἀποτέλεσμα, τό περιγράφει ὁ π. Βόρις σέ μιά ἐπιστολή του τῆς 26-6-1962: «Ἡ προσπάθειά σας, γιά τό πρόβλημά μας, μᾶς δυναμώνει... κι ἂν ἀκόμη τίποτε δέν γίνη, ἡ καρδιά μας θάναί ζεστή ἀπό τό ἔργο σας...».

Ἦσπου ἦρθε ἡ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ: Στίς 27 Δεκεμβρίου τοῦ 1962, τό Ἐφετεῖο τῆς Σεούλ ἐξέδωσε ἀπόφαση ὑπέρ τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος!

Μεγάλο τό δῶρο τοῦ Θεοῦ!

Καί ἀποφασιστικό γιά τό μέλλον τῆς υπάρξεως Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στήν Κορέα.

Χρειάστηκαν, στή συνέχεια, πολλῆς φροντίδες, ὥσπου νά ἰσχύσει ἡ ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου, νά ἐκποιηθεῖ ἡ περιουσία στό Chong Dong –ὁ ἐκεῖ μικρός ναός δέν εἶχε ἅγια Λείψανα στήν Ἁγία Τράπεζα, δέν εἶχαν γίνει ἐγκαίριά του– νά πληρωθοῦν τά χρέη τῶν μακροχρόνιων δικαστικῶν ἀγῶνων... Καί μέ τά ὑπόλοιπα χρήματα, νά ἀγορασεῖ κατάλληλο οἶκοπεδο, αὐτό στό ὁποῖο εἶναι ὁ σημερινός ναός, στήν περιοχή τοῦ Mapo-Ku, Ahyon Dong 424-1.

Ἐπειτα, νέες φροντίδες τοῦ π. Βόριδος γιά τήν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ, εὐτυχῶς εἶχε καλοῦς συνεργάτες.

Ὅμως, ἡ υἰγεία του εἶχε κλονιστεῖ... μέ τά πιό σοβαρά προβλήματα στήν καρδιά του. Τόσοι ἀγῶνες... Θυσιαστική, ὄντως, ἡ διακονία του. Ἀλλά ποτέ δέν παραπονέθηκε.

Θά θέλατε νά μᾶς πεῖτε μερικά ἀκόμη χαρακτηριστικά του;

Μένει ὀλοζώντανη στή μνήμη μου ἡ ἡρεμν μορφή του. Τό φωτεινό του χαμόγελο. Ἡ διακριτική συμπεριφορά του. Ὀλιγόλογος πάντα. Συγκρατημένος στίς ἐκδηλώσεις του. Εὐγενέστατος. Στοργικός πρὸς ὄλους. Εἶχε διαρκῶς μία γλυκύτητα, ποτέ δέν τόν εἶδα συνοφρυωμένο, ταραγμένο. Εὐλογημένη ψυχή!

Οἱ σχέσεις του μέ τούς νέους;

Πολύ τούς ἀγαποῦσε. Τούς καμάρωνε. Κι ἐκεῖνοι τόν ἐσέβοντο βαθιά. Καί τοῦ τό ἐξέφραζαν μέ διαφόρους τρόπους. Θυμᾶμαι, τό τελευταῖο καλοκαίρι τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, τό 1977, ἦρθε στήν κατασκήνωση τῶν νέων. Τοῦ εἶχαμε ἐτοιμάσει τή σκηνούλα, ὅπου θά ἔμενε. Τοῦ εἶχα βάλει κι ἓνα κρεβατάκι, γιά νά κοιμᾶται πιό ἄνετα –κάτω ἦταν τσιμέντο. Ἦταν κατενθουσιασμένος. Χαιρόταν, σάν παιδί. Λειτουργήσαμε μαζί. Συμμετεῖχε σ' ὄλο τό πρόγραμμα. Καί ἦταν αὐτός ὁ «πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς», πού βράβευσε τόν καλύτερο ἀπό τούς ὕμνους τῶν ὁμάδων τους. Πολύ εὐχαριστήθηκε! Καί τά παιδιά ἐπίσης.

Κι ὁ ναός τοῦ Ἁγίου Βόριδος, πού χτίστηκε τό 2003 στήν πόλη Τσουντσον;

Ὁ ναός τοῦ Ἁγίου Βόριδος, τό θεωρήσαμε ἓνα χρέος στή μνήμη του νά γίνει, διότι ἂν δέν ὑπῆρχε ὁ π. Βόρις, ὄχι μόνον ἄλλοι ναοί στήν Κορέα δέν θά ὑπῆρχαν, ἀλλά οὔτε κἂν Ὁρθόδοξη παρουσία. Διότι ἐκεῖνος, μέ τήν ιδιότητα τοῦ Ὁρθοδόξου κληρικοῦ, στήριξε τήν ιδιότητα τοῦ Ὁρθοδόξου ναοῦ, γιά νά διεκδικηθεῖ καί νά ἐπιστραφεῖ ἀπό τό κράτος ἡ παρουσία καί νά διατηρηθεῖ ἡ Ὁρθόδοξη Κορεατική Κοινότητα. Καί στή συνέχεια, νά ἀνοικοδομηθεῖ στήν περιοχή Mapo-Ku τῆς Σεούλ ὁ νέος ναός τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Κι ἦταν ἐκεῖνος, πού κράτησε τήν πόρτα τοῦ Ὁρθοδόξου ναοῦ στήν Κορέα ἀνοικτή, 21 χρόνα μόνος του.

Συμπερασματικά, ποιά παρακαταθήκη θεωρεῖτε ὅτι ἄφησε ὁ π. Βόρις;

Τό πνεῦμα τῆς ἀφοσιώσεως καί τῆς θυσίας γιά τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἐκοιμήθη τήν ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἡ ζωή του ἦταν μιά σταυρική πορεία. Γι' αὐτό εἶναι παράδειγμα γιά ὄλους μας.

Εὐχαριστοῦμε πάρα πολύ, γιά τή σκέψη σας νά τιμηθεῖ ἡ μνήμη του καί ἀπό τό Περιοδικό «Πάντα τά ἔθνη», κατά τήν 30ῆ ἐπέτειο ἀπό τήν ἐκδημία του. Νά ἔχουμε τήν εὐχή του ἀπό τόν οὐρανό.

Τό άσανσέρ καί οί... μπουκαρού...

Στό 102ο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «Πάντα τά Ἔθνη» –(Ἀπρίλιος-Μάιος-Ἰούνιος 2007)– μέ πολύ ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τό ἄρθρο τοῦ Θεοφιλέστατου Ἐπισκόπου Ζήλων κ. Ἀμβροσίου μέ τίτλο: «Ἱεραποστολικοί Προβληματισμοί». Ὁμολογῶ ὅτι χάρηκα καί προβληματίστηκα μαζί.

Χωρίς νά γνωρίζω ἤ νά ἔχω ποτέ συναντήσει τόν Θεοφιλέστατο ἅγιο Ζήλων μέ πολύ σεβασμό, –καί ἄς μοῦ συχωρήσει τό θάρρος– θά τοημοῦσα νά κάνω κάποιες παρατηρήσεις, ἐφόσον ἡ καταγραφή τῶν τεσσάρων σημείων, πού συνθέτουν τό ἄρθρο, γίνεται μέ τήν προοπτική νά προκληθεῖ ἕνας «καλόπιστος διάλογος» καί αὐτόν τόν διάλογο θά μπορούσα νά τόν χαρακτηρίσω ὄχι κατ' ἀνάγκη κριτικό, ἀλλά συμπληρωματικό.

Θεοφιλέστατε,

Οἱ νύξεις καί οἱ προβληματισμοί σας εἶναι καίριοι καί σημαντικοί, καθώς καί οἱ παρατηρήσεις σας ἐπί διαφόρων θεμάτων. Θά ἀποτοημοῦσα νά χωρίσω τίς παρατηρήσεις σας σέ:

α) Αὐτές πού ἀπνχοῦν μιά γενική ἤ εἰδική κατάσταση στόν Ἱεραποστολικό χώρο.

β) Σ' αὐτές πού εἶναι μέν δυνατόν νά ἐφαρμοστοῦν, ἀλλά δέν θά ἐφαρμοστοῦν ποτέ, ἄν δέν ἐπέλθει μιά ριζική ἀλλαγὴ στό πῶς σκεπτόμεθα γιά τήν Ἱεραποστολή.

Μερικές βέβαια παρατηρήσεις σας μπορούν νά ἐφαρμοστοῦν σέ κάποιους Ἱεραποστολικούς ἀγρούς, ἀλλά δέν μπορούν νά γενικευτοῦν σέ κάθε Ἱεραποστολικό ἀγρό.

Μερικές ἄλλες εἶναι, πάλιν, παρατηρήσεις ἐξ ἀποστάσεως δηλ. χωρίς ἄμεση ἐμπειρία, ἀλλά ἔμμεση γνώση, σέ ἐπίπεδο κοινῆς πληροφορήσεως ὅπως ἄλλωστε σημειώνετε καί ἐσεῖς ὅτι εἶναι παρατηρήσεις ἐπί τῶν Ἱεραποστολικῶν περιοδικῶν.

- *Γιά τήν Ἑλληνική γλώσσα.*

Σέ μερικές ἄλλες παρατηρήσεις σας θά μπορούσα νά διευκρινίσω κάποια πρακτικά πράγματα, ὅπως στό θέμα τῆς διδασκαλίας τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας.

Στό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας στό Καμερούν εἶναι βασικό μάθημα ἡ ἐλληνική γλώσσα καί τοῦτο ὄχι γιά νά μεταφέρουμε τά ἀγαθά καί τίς ἀξίες τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλά γιά νά ὑποβοηθήσουμε τίς λειτουργικές ἀνάγκες τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων.

Γνωρίζετε ὅτι στήν Κεντρική Ἀφρική ἡ πλειονότης τῶν

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καμερούν κ. Γρηγορίου

κρατῶν χρησιμοποιεῖ τή γαλλική γλώσσα, πού εἶναι καί ἡ ἐπίσημη γλώσσα. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι εἶναι καί γλώσσα τῆς Ἱεραποστολῆς. Γιά τίς λειτουργικές ἀνάγκες χρησιμοποιοῦνται κατά λέξη μεταφράσεις τῶν Μηναιῶν, Παρακλητικῆς καί λοιπῶν βιβλίων στήν γαλλική.

Στήν ἐλληνική γλώσσα ἡ ὕμνογραφία ἀκολουθεῖ τό μουσικό μετρικό-τονικό σύστημα τῶν ἤχων τῶν τροπαρίων, προσομοίων, δοξαστικῶν κ.λπ. Ἡ κατά λέξη μετάφραση τῶν ὕμνων στή γαλλική δέν εἶναι δυνατόν νά συμπίπτει τονικά καί μετρικά μέ τό μουσικό τύπο στήν ἐλληνική γλώσσα λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο γλωσσῶν.

Ἕνας ὑποψήφιος Ἱερέας ἡ Κατηχητής διδάσκει τήν ἐλληνική γλώσσα στό ἐπίπεδο νά μπορεῖ νά διαβάξει τονικά ἕνα τροπάριο καί νά συλλαβίσει κατόπιν τή μετρική τῶν στίχων καί νά βρεῖ τή μουσική τους «φόρμα» καί κατόπιν νά μεταφέρει, νά προσαρμόσει τό μουσικό μέτρο στήν ἀντίστοιχη μετάφραση τοῦ τροπαρίου στήν γαλλική ὑπερτονίζοντας ἤ μειώνοντας τή χρονική διάρκεια κάποιων μουσικῶν συλλαβῶν.

Βέβαια, τό ὄλο ἐγχείρημα εἶναι δύσκολο καί ἐπίπονο, ἀλλά δημιουργεῖται ἀπό πρακτική λειτουργική ἀνάγκη.

Δυστυχῶς μέσα στήν παραδοσιακή ἀφρικανική μουσική τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς δέν ὑπάρχει κάτι ἀντίστοιχο οὕτως ὥστε νά ἐπιλέξουμε ὀκτώ σοβαροῦς ἤχους παραπλησίους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς καί νά τοῦς καθιερώσουμε σάν ἤχους τῆς λειτουργικῆς ζωῆς. Μέ αὐτό τό πνεῦμα ἡ ἐλληνική γλώσσα ὑποβοηθεῖ τή γλώσσα τῆς Ἱεραποστολῆς χωρίς νά τήν ὑποτιμᾷ ἤ νά τήν καταργεῖ. Γιά μετάφραση τῆς ὕμνογραφίας σέ διαλέκτους δέν γεννᾶται θέμα, διότι ἐκ τῶν πραγμάτων καί οἱ μεταφράσεις τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι δυσκολότατες, διότι οἱ διάλεκτοι εἶναι μή γραπτές γλώσσες καί ἐμπεριέχουν φωνητικά σχήματα καί γράμματα τά ὁποῖα δέν μεταφέρονται ἠχητικά μέ τό λατινικό ἀλφάβητο γαλλικῆς ἢ ἀγγλικῆς ἐκφορᾶς τῶν γραμμάτων.

- *Γιά τόν τρόπο λειτουργίας τῶν φορέων ὑποστηρίξεως τῆς Ἱεραποστολῆς.*

Δυστυχώς, όπως και έσείς γνωρίζετε πολύ καλά, στον χώρο απ' όπου προερχόμαστε εκκλησιαστικώς δεν υπάρχει καμιά συστηματική μορφή σπουδής για την Ίεραποστολή. Φταίει γι' αυτό η έσφαλημένη Έκκλησιολογία μας; Ή αδιαφορία μας για τη σημαντικότητα της Έκκλησιολογίας μας; Ή οργάνωση της εκκλησιαστικής μας παιδείας σε έννοιακό επίπεδο; Ή δυσλειτουργία των Θεολογικών και Ίερατικών Σχολών πάνω σε Ίεραποστολικά θέματα; Μπορεί όλα αυτά να φταίνε... όπως και πολλή άλλα.

Τό γεγονός όμως, παραμένει ως εξής: επαφίεται στην ευαισθησία του κάθε ιεραποστολικώς εργαζομένου να βρει τά απαραίτητα εφόδια για να εξέλθει στον κάθε Ίεραποστολικό αγρό. Ή ακόμα και αν εξέλθει χωρίς εφόδια να τά αναζητήσει στην βοήθεια του Θεού πάνω στην πράξη και πρακτική της Ίεραποστολής.

Ή εξ εκκλησιαστικής ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η προσωπικής κλήσεως έναρξη της ιεραποστολής τις περασμένες δεκαετίες είχε σαν αποτέλεσμα, όπως ήταν αναμενόμενο σε παρόμοιες ενέργειες, να συνδεθεί η πρώτη έντυπωση περί Ίεραποστολής, στο ευρύ κοινό του Όρθοδόξου χώρου, με τά πρόσωπα και τις προσωπικότητες των πρωτοπόρων. Εκεί επάνω σ' αυτήν την πρώτη έντυπωση στήθηκε και όλο τό σκηνικό της ανάγκης και του τρόπου λειτουργίας των μετόπισθεν, δηλαδή της ήθικης και υλικότεχνικής υποστηρίξεως του ιεραποστολικού έργου.

Έτσι παρατηρούμε, δυστυχώς, τά φαινόμενα των «*προσωποπαγών*» ιεραποστολικών προσπαθειών και των προσωπικών προτιμήσεων βοήθειας κάποιων ιεραποστολών και όχι γενικά του εκκλησιαστικού γεγονότος που ονομάζεται «*Ευαγγελισμός των Έθνών*».

Σ' αυτήν τη ρίζα θά πρέπει να αναζητηθεί και η απόρριψη κάθε Ίεραποστόλου που προσπαθεί να λειτουργήσει και να προαγάγει τό ιεραποστολικό έργο με τρόπους και ενέργειες διαφορετικές ή ανόμοιες της πρακτικής των πρωτοπόρων προσωπικοτήτων της Όρθοδόξου Ίεραποστολής. Θά σας αναφέρω ένα μικρό χαρακτηριστικό παράδειγμα. Με ελάχιστη εμπειρία, αλλά με πολλή αγάπη και πίστη στην ιδέα της Ίεραποστολής ανέλαβα την διαποίμανση της ιεραποστολικής Μητροπόλεως Καμερούν πριν σχεδόν τρία χρόνια.

Με την πρώτη επαφή της ιεραποστολικής πραγματικότητας διαπίστωσα την μεγάλη ανάγκη της υλικότεχνικής υποστηρίξεως της Ίεραποστολής. Και τουτο βέβαια, όχι για να δημιουργηθεί ένα έργο κοινωνικής προνοίας, αλλά γιατί σε κάποιες περιοχές των δραστηριοτήτων μας υπάρχει ένα τεράστιο μηδέν, που απορροφά τά πάντα.

Δύσκολο να τό μεταφέρεις με λόγια και ακόμα δυσκολότερο να μεταφέρεις τις διαστάσεις του.

(Έδώ επιτρέψατέ μου να κάνω μιά παρένθεση:

Δέν εγκαταλείπουμε τον Λόγο του Θεού για να διακονήσουμε τράπεζες, όπου οι πλούσιοι των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων προσφέρουν στους φτωχούς και συντρώγουν μαζί τους και έχουν τά πάντα κοινά, διακονούμε τράπεζες όπου δέν υπάρχει τίποτα για να θραφεί ό λαός του Θεού, ό άνθρωπος...).

Τό κήρυγμα της Αναστάσεως, η υπόσχεση της πατρότητας και συναίσθηση του Ίεπισκόπου είναι που συστρέφουν τά σπλάγχνα του για να στραφεί με κάθε μέσο ενάντια σε κάθε θάνατο.

Με την πρώτη επαφή, λοιπόν, με την ιεραποστολική πραγματικότητα διαπίστωσα και κατέγραψα ανάγκες και έλλείψεις. Σχεδίασα ένα βραχυπρόθεσμο και ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα αναγκαίων έργων και ενεργειών και εφοδιασμένος με αυτές τις παρατηρήσεις μου επισκέφθηκα διάφορους φορείς προς περισυλλογή βοήθειας.

Δέν θά σταθώ στις ταπεινώσεις τις όποιες υπέστην και στις απογοτεύσεις μου, τις όποιες σήμερα βλέποντάς τις από μία χρονική απόσταση, –αν και δέν μπορώ ακόμα να τις εξηγήσω–, τις αποδέχομαι όμως, σαν ένα βάπτισμα στην άγνοια των πολλών ακόμα και των ειδικών της ιεραποστολικής πραγματικότητας.

Μεταξύ των πολλών μου επισκέψεων συνήντησα και έναν γηραιό και καταξιωμένο εργάτη του Ευαγγελίου, που είναι επικεφαλής ενός φορέως υποστηρίξεως της ιεραποστολής.

Με δέχθηκε με αγάπη. Του εξέθεσα τά προβλήματά μου και του ζήτησα οικονομική βοήθεια για την οργάνωση ενός Θεολογικού Σεμιναρίου για υποψηφίους ιερείς και στελέχη του ιεραποστολικού έργου που γνωρίζετε πόσο σημαντικό ρόλο παίζει στην πρόοδο και ποιότητα της κάθε Ίεραποστολής και βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο. Με άκουσε με προσοχή –πιστεύω– και κατόπιν με συμβούλεψε για τον τρόπο και τό πλαίσιο της συνεργασίας μας. Μοι είπε ότι μπορούν κατά ένα ποσοστό να βοηθήσουν την προσπάθεια αυτή αρκεί να υπάρχει διαφάνεια και αποδεικτικά στοιχεία των εξόδων μας.

Συμφώνησα χωρίς καμιά αντίρρηση.

Κατόπιν μου ανέφερε κάποιο παράδειγμα για να κατανοήσω καλύτερα τό ζητούμενο.

«Πριν μερικούς μήνες βοηθήσαμε μιά ιεραποστολή σε κάποια άκρη της γής... (σ.σ. η άκρη αυτή της γής έχει ένα πολιτιστικό επίπεδο και μιά αναπτυξιακή πρόοδο μεγαλύτερη των λεγομένων προηγμένων κρατών). Είχε κατασκευαστεί ένα εκκλησιαστικό ιεραποστολικό κτίριο και υπηλείπετο η δαπάνη του ασανσέρ... Καλύψαμε αυτή τη δαπάνη κατόπιν αιτήσεως των Ίεραποστολών και οι Ίερα-

πόστολοι άμέσως μās έσπειλαν τή σχετική άπόδειξη τής εταιρείας πού έγκατέστησε τό άσανσέρ και διαπιστώσαμε τήν ύποδειγματική διαφάνεια, πού ύπάρχει στήν συγκεκριμένη Ίεραποστολή...».

Ό τονισμός ήταν ιδιαίτερος στό «*άπόδειξη τής εταιρείας*» δηλαδή, όχι τοϋ Έκκλησιαστικού προσώπου ή ύπευθύνου τής Ίεραποστολής.

Όμοιογώ ότι τό παράδειγμα μέ άφησε άναυδο...

Δέν ήξερα τί νά σκεφτώ ή πώς νά σκεφτώ... δέν είχα κανένα λόγο νά άμφισβητήσω τά περί διαφάνειας τών Ίεραποστόλων... άλλα, ...άσυναίσθητα μου ήλθαν στή σκέψη μου οι αιώνόβιοι και συνάμα πρόχειροι άπέραντοι οικισμοί μέ τίς πλινθόκτιστες μπουκαρού τοϋ Β. Καμερούν, οι πρόσκαιρες ένορίες μας κάτω άπό δένδρα ή ένορίες χτισμένες και αυτές μέ πλινθους, ίδια και άπαράλληλα, όπως θά έκτιζοντο και τά χρόνια τής Παλαιάς Διαθήκης... και άπό τήν άλλη μεριά ένα ιεραποστολικό κτίριο σε μία άπό τίς πλέον προηγμένες χώρες μέ... τήν αίτηση για τήν άνάγκη τοϋ άσανσέρ...

Έκπληκτος και άφωνος άπό αυτόν τόν κυκεώνα αντιφατικών σκέψεων, πού δημιουργήθηκε μέσα μου άπό τά λόγια τοϋ συνομιλητοϋ μου και τίς προσλαμβάνουσες παραστάσεις τής άφρικανικής ιεραποστολικής πραγματικότητας! Δέν άπήντησα τίποτα... ευχαρίστησα για τήν φιλοξενία και άποχώρησα προβληματισμένος...

Άργότερα ύπέβαλλα μέ έπιστολή τό αίτημά μου, κατά τή συμβουλή τοϋ γηραιού έργάτου τοϋ ευαγγελίου και έκτοτε άναμένω...

Πέρασαν δύο χρόνια... καμιά άνταπόκριση...

Είπα μέσα μου: «*Μάλλον δέν είναι θέλημα Θεοϋ... κάποια άλλη σοβαρότερη άνάγκη ή... κανένα άλλο άσανσέρ θά παρενεβλήθη!!...».*

Δέν θά έπανερχόμεν ποτέ στό θέμα άν πάνω στά δύο χρόνια άναμονής δέν είχα μία κλήση στό Καμερούν άπό ένα ευρωπαϊκό κράτος...

Ήταν μία νεανική φωνή. Είχε βρει τό τηλέφωνο τής Μητροπόλεως άπό τό διαδίκτυο... Μοϋ έξήγησε ότι ήταν άπό τήν Ελλάδα, είχε τελειώσει τίς σπουδές στό συγκεκριμένο κράτος άπό όπου μέ καλοϋσε και τώρα έργαζόταν... είχε κάνει μία ύπόσχεση στόν Θεό ότι άπό τά πρώτα χρήματα πού θά κέρδιζε θά έκανε ένα μέρος δωρεά στήν Ίεραποστολή...

Μέ ρώτησε άν μπορούμε νά δεχθούμε αυτήν τήν δωρεά... Άπήντησα θετικά.

Δεύτερη έρώτηση... «*Τά χρήματα αυτά θά τά χρησιμοποιήσετε στήν Ίεραποστολή;*»

Παραξευτέτκα άλλα δέν μπορούσα νά καταλάβω πού άποσκοπούσε ή έρώτηση...

Άπήντησα: «*Άν θέλετε νά χρησιμοποιηθούν για κά-*

ποιο συγκεκριμένο σκοπό π.χ. για τόν έξοπλισμό κάποιο Ναοϋ, για φάρμακα, για φιλανθρωπία μπορείτε νά μου τό πείτε και θά τό κάνουμε...».

Ή φωνή δίστασε για λίγο... και μετά άκούστηκε νά λέγει: «*Ξέρετε ή καταγωγή μου είναι άπό τό τάδε μέρος και στό τάδε μέρος ύπάρχει ένας γηραιός έργάτης τοϋ Ευαγγελίου... Ζήτησα κάποτε τή συμβουλή του για τήν ύπόσχεσή μου αυτή νά κάνω ένα μέρος τών πρώτων μου χρημάτων δωρεά στήν Ίεραποστολή και μέ απέληψε λιγάκι... Μοϋ είπε: «*παιδί μου τά χρήματα αυτά άν τά στείλεις εκεί πού ής, δέν θά τά χρησιμοποιήσουν για τήν Ίεραποστολή άλλα θά τά χρησιμοποιήσουν για νά πληρώσουν τό τηλέφωνο, τό νερό, τό ρεύμα τής Μητροπόλεως...».**

Και ξανά έμεινα άναυδος για τήν περί Ίεραποστολής ιδέα τοϋ γνωστοϋ μου γηραιού έργάτου τοϋ Ευαγγελίου...

Άναρωτιέμαι έκτοτε:

Μέ ποιόν τρόπο μπορεί ένας φορέας ύποστηρίξεως τής Ίεραποστολής νά αποδέχεται ότι ένα άσανσέρ σε ένα προηγμένο κράτος είναι άπαραίτητη άνάγκη για τήν προαγωγή τής Ίεραποστολής, ενώ μία Ίεραποστολή στήν Άφρική δέν έχει άνάγκη άπό ηλεκτρικό, νερό ή τηλέφωνο; (Ευτυχώς για τήν πραγματικότητα τής Μητροπόλεως μας, εις έπαινον και για τοϋ λόγου τό άληθές τό ρεύμα και τό νερό τής Μητροπόλεως μας τό έχει έπωμισθεί και τό πληρώνει έξ όλοκληρού ή Έλληνική Κοινότης τοϋ Γιαουντέ...).

Παρόλο πού ίσως φαίνεται ότι διακωμωδώ τήν άνάγκη τοϋ άσανσέρ, εν τούτοις τήν αποδέχομαι σαν άνάγκη σε κάποιο ιεραποστολικό κτίριο, άλλα δέν αποδέχομαι δύο μέτρα και δύο σταθμά για όποιαδήποτε Ίεραποστολή και θά έλεγα ότι αυτός ό τρόπος σκέψεως ή άξιολογήσεως τής κάθε ιεραποστολικής προσπάθειας είναι, επεικώς, άντικλησιαστικός.

Νομίζω είναι περιττό νά αναφέρω άλλο παράδειγμα άπό τά τόσα πολλά και καθημερινά...

Μάλλον ζοϋμε σε άλλους κόσμους ή τό Ευαγγέλιο πού κηρύττουμε είναι διαφορετικό... ή τό κατανοούμε διαφορετικά... Ή μάλλον μόνον έμεις μπορούμε και πρέπει νά καταλάβουμε ότι σ' αυτόν τόν μεγαλειώδη άγώνα, πού λέγεται Ευαγγελισμός τών Έθνών θά μείνουμε μόνον έως τέλους δίδοντας τουλάχιστον τήν μαρτυρία ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία δέν παρερμήνευσε τήν έντολή τοϋ Κυρίου «*πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά έθνη*» μέ ό,τι κόπο, πόνο και τίμημα μοναξιάς έμπεριέχεται στίς λέξεις αυτής τής έντολής, δηλαδή, και στό «*πορευθέντες*», και στό «*μαθητεύσατε*», και στό «*πάντα*», και στό «*έθνη*» ξεχωριστά και σ' όλες μαζί...

Ζητώ τήν συμπάθειά σας και άδελφικώς, σās άσπάζομαι εν Κυρίω.

Ὁργάνωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου

Στό 102ο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» (Ἀπρ.-Ἰούν. '07) ὁ Θεοφιλέστατος Ζήλων κ. Ἀμβρόσιος μέ τό ἄρθρο του «ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ» κατόρθωσε ὄχι μόνο νά μᾶς προβληματίσει (ιδίως τούς ἔχοντας κάποια ἄμεση σχέση μέ τήν Ἐξωτερική Ἱεραποστολή), ἀλλά καί νά θέσει «τό μαχαίρι στό κόκκαλο». Ἔθιξε τά κατωτέρω θέματα - καίρια προβλήματα, τά ὁποῖα ἀπαιτοῦν συλλογική μελέτη (ἀπό τούς ἀρμοδίους) καί περαιτέρω ἀνάλυση, γιά νά ἔχουμε ποιοτική βελτίωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου.

α. Τό Ἐθνικό Στοιχεῖο

Στό θέμα αὐτό διαφωνεῖ ὁ Θεοφιλέστατος μέ τήν προβολή σέ ποικίλους λαούς τῆς γῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἀπό ὀρισμένους Ἱεραποστόλους.

Πῶς ὅμως εἶναι δυνατόν νά ρυθμιστεῖ τό θέμα αὐτό, ἐάν δέν ὑπάρξει ἓνα ἐπιτελικό - συντονιστικό ὄργανο, μία κοινή αἰτιολογημένη ἀπόφαση τῆς «ὀλομέλειας» τῶν Ἱεραποστόλων;

β. Τό Φιλανθρωπικό Στοιχεῖο

Ἐδῶ ψέγει τό γεγονός τῆς «ἀνισομεροῦς κατανομῆς» τῶν παρεχομένων ἀπό τήν Ἑλλάδα οικονομικῶν ἐνισχύσεων, τοῦ ὑπερτονισμοῦ στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς «παραθεωρήσεως» τοῦ πνευματικοῦ ἔργου.

Τό ὅλον θέμα χρήζει ὅπωςδῆποτε μελέτης ἀπό ἓνα ὅμως ἐπιτελικό ὄργανο μέ συντονιστική καί συμβουλευτική ἀποστολή.

γ. Οἱ ἱεραποστολικοί Φορεῖς καί δ. Τά Ἱεραποστολικά Περιοδικά

Διαπιστώνει τό ἀσυντόνιστο καί τῶν ἱεραποστολικῶν φορέων καί τῶν περιοδικῶν τους.

**Τοῦ π. Γεωργίου Σ. Κουγιουμτζόγλου
Πρεσβυτέρου καί Ταξίαρχου ἐ.ἀ.**

Ἀγαπητά «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»
Σᾶς ὑποβάλλω τό ἄρθρο μου:

Ὁργάνωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου

Στά συμπεράσματα καί στίς προτάσεις μου αὐτές κατέληξα, ὡς παλαιός Ἐπιτελικός Ἀξιωματικός τοῦ Στρατοῦ, μετά ἀπό ἕξι (6) μου μεταβάσεις - συμμετοχές, ἐπί δίμηνο περίπου κάθε φορά, στήν Ἱερά Μητρόπολη Κεντρῶς Ἀφρικῆς.

Ἔχω τή γνώμη, ἐάν μελετηθοῦν, ὅτι θά υἱοθετηθοῦν, καθόσον βελτιώνουν καί συμπληρώνουν τό ἔργον καί τή δράση τῶν μονίμων Ἱεραποστόλων μας.

Παρακαλῶ θερμά γιά τή δημοσίευση τοῦ ἀρθρου στό ἐπόμενο ἢ μεθεπόμενο τεύχος σας.

Μετ' εὐχαριστιῶν
π. Γ. Σ. Κ.

Ἐφόσον δημιουργηθεῖ ἓνα ἐπιτελικό ὄργανο, θά κατασεῖ δυνατόν νά συντονίζει αὐτό τά πάντα.

Ὅλα τά ἀνωτέρω, ὅπως σημειώνει στό τέλος τοῦ ἀρθρου του ὁ Θεοφιλέστατος, θά ἀποβλέπουν στίς «σοβαρές ἀποφάσεις γιά ποιοτική αὔξηση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας».

Ὅποιος συμφωνεῖ μέ τήν τελευταία αὐτή πρόταση τοῦ Θεοφιλεστάτου, μπορεῖ εὐκόλῃ νά δεχθεῖ ὅτι, ἡ θαυμαστή πρόοδος πού σημειώνεται στό ἱεραποστολικό ἔργο μέ τίς κατά τόπους, ἀτο-

μικές κυρίως προσπάθειες των διαφόρων Ίεραποστολικών προσώπων, θά είχε θαυμαστότερα και προπαντός ποιοτικώς σπουδαιότερα άποτελέσματα, εάν τό έπιτελούμενο έργο συντονιζόταν από ένα ικανό Έπιτελείο μέ ανάλογο σχεδιασμό, προγραμματισμό και μελληοντική προοπτική. (Ποιά κοσμική έπιχείρηση αναμένει πρόοδο χωρίς αυτά τά δεδομένα;).

Γι αυτό φρονούμε ότι, μεταξύ των άλλων πού ήδη έπιτελοΰνται, εάν δοθεί βαρύτητα στή δημιουργία ισχυρών οργανωτικών - πνευματικών θεσμών, τό έργο τής Έξωτερικής Ίεραποστολής θά συμπληρωθεί σημαντικά, θά βελτιωθει ποιοτικά και θά επικεντρωθεί στή κύρια άποστολή του. Κατά τήν ταπεινή μας, λοιπόν, γνώμη άπαιτείται ή δημιουργία των ακόλουθων τριών θεσμών:

1. ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Αυτό τό συντονιστικό και συμβουλευτικό Γραφείο μπορεί νά προέλθει από τό μετασχηματισμό του ήδη υπάρχοντος Γραφείου Έξωτερικής Ίεραποστολής τής Άποστολικής Διακονίας. Είμαι καιρός πλέον τό Γραφείο αυτό νά ένισχυθει μέ κατάλληλο-έμπειρο Έπιτελείο, του οποίου θά προΐσταται ένας Έπίσκοπος εκ τής Ίεραρχίας τής Εκκλησίας τής Ελλάδος. Έτσι θά έχουμε ένα τελείως άπαραίτητο έπιτελικό, έγκυρο και συντονιστικό όργανο, πού θά καταστεί ό ήγαιικός «έγκεφαλος» τής Έξωτερικής Ίεραποστολής.

Κύρια άποστολή του Γραφείου:

Ή μελέτη, σχεδίαση, συντονισμός και προώθηση του ιεραποστολικού (συνολικού) έργου, μέ προοπτική μέλλοντος.

Δευτερεύουσα άποστολή:

- α) Ή επί πλέον οικονομική ένίσχυση όλων άνεξαιρέτως των ιεραποστολικών κλιμακίων (πέραν τής μέχρι τουδε προσφερομένης) από Βιομηχανίες, Έφορητιστές, κ.λπ.
- β) Ή προώθηση ήύσεων για ήψη θεσμικών μέτρων προς έξεύρεση Ίερέων και Άρχιμανδριτών (συνταξιούχων και έν ένεργεία), οι

όποιοι θά συμμετάσχουν περιοδικά στήν Έξωτερική Ίεραποστολή.

- γ) Ή έξεύρεση όμοίως Ίερομονάχων-Μοναχών και Μοναζουσών μέσω Άγίου Όρους και Μοναστηριών για περιοδική ή μόνιμη έγκατάσταση στα ίδρυθισόμενα Μοναστήρια.
- δ) Ή παρακίνηση, βάσει προδιαγεγραμμένου σχεδίου, ιδιωτών χρησίμων στήν Ίεραποστολή επαγγελμάτων προς περιοδική ή μόνιμη συμμετοχή τους στα Ίεραποστολικά Κλιμάκια.
- ε) Μέριμνα, φροντίδα και παρέμβαση σέ ό,τιδήποτε νέο ή αναγκαίο προκύπτει.

Τό έργο αυτό θά τό έπιτελεί βάσει τής μέχρι τουδε πείρας τό Γραφείο, αλλά κυρίως βάσει των πορισμάτων των έτήσιων συγκεντρώσεων πού θά οργανώνει ύποχρεωτικά κάθε χρόνο (για ήλοποίηση - προώθηση τής κύριας άποστολής), στήν όποία θά πραγματοποιείται άπολογισμός και έκτίμηση του πραγματοποιηθέντος ιεραποστολικού έργου, μέ συμμετοχή όλων των αντιπροσώπων των Μητροπόλεων - Ίεραποστολικών Κλιμακίων και των Ίεραποστολικών Φορέων - Συλλόγων.

2. ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Είμαι δεδομένο ότι Όρθοδοξία χωρίς Μοναχισμό δέ νοείται. Ό Όρθόδοξος Μοναχισμός είναι τό «ισχυρό χαρτί» και τό «βαρύ πυροβολικό» τής Όρθοδοξίας μας και δέν πρέπει νά μένει άχρησιμοποίητο. Γι αυτό μέ τό Μοναχισμό άσολήθηκαν Άγιες Οίκουμενικές και Τοπικές Σύνοδοι και κατέστη «έργον Θεϊόν» και «καρπός του Άγίου Πνεύματος». Αναμφισβήτητη θά είναι άσφαλώς ή άξία τής προσφοράς των Ίερών Μονών στα Ίεραποστολικά Κλιμάκια, όπου οι Νεοφώτιστοι και οι λοιποί Χριστιανοί θά βλέπουν ψηλαφητή (ζωντανή) τή βίωση του Ίεροϋ Εϋαγγελίου.

Ό Μοναχισμός, λοιπόν, είναι «τό ισχυρό όπλο» πού έπρεπε ήδη νά είχε χρησιμοποιηθεί, διότι ή προσφορά του (Μοναχού - Μοναστηριών) στήν Έξωτερική Ίεραποστολή θά είναι μοναδική

καί άνεπανάληπτη (σέ σχέση μέ τά ἄλλα δόγματα καί θρησκείες), καθόσον διαθέτει τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- α) Τήν προσευχή, ἡ ὁποία θαυματουργεῖ· «πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη» (Ίακ. ε΄, 16).
- β) Τήν ὑπαρξη - παρουσία τους, καθώς καθίστανται πόλιοι ἔλξεως τῶν ἀνθρώπων. Πόσοι «κοπιῶντες καί πεφορτισμένοι» ὁδοιπόροι τῆς ζωῆς δέν θά καταφεύγουν σ' αὐτά!
- γ) Τό κήρυγμα, πού εἶναι κραυγαλέο, εἶτε ὁ Μοναχός μιλά, εἶτε σιωπᾶ, εἶτε κρύβεται. Ὁ Μοναχός κηρύττει συνεχῶς πρὸς ὅλους «τίς κατευθύνσεις», ὄχι μόνο μέ τά λόγια του, ἀλλά καί μέ τά ἔργα του, μέ τό φωτεινό παράδειγμά του (τήν ἀγάπη του πρὸς τόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους, τήν ἀκτημοσύνη, τήν παρθενία καί τήν ὑπακοή). Μέ μόνο τό παράδειγμά του καθίσταται «καταδρομέας» τῆς Ἐκκλησίας, σαλπικτής τῆς Αἰωνιότητος, ὁδοδείκτης τοῦ Οὐρανοῦ, πειστικότητας Ἱεροκήρυκας καί πραγματικός Ἱεραπόστολος!

Πῶς λοιπόν νοεῖται καί ἐπιτρέπεται ἡ ἀπουσία τοῦ Μοναχισμοῦ (ἀνδρικοῦ καί γυναικείου) ἀπό τήν Ἱεραποστολή;

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Αὐτά μποροῦν νά δημιουργηθοῦν στά Οἰκοτροφεία τῶν Ἱεραποστολικῶν Κλημακίων, ὅπου θά προσλαμβάνονται ἀριστοῦχοι Ὁρθόδοξοι μαθητές τῆς ΣΤ΄ Δημοτικοῦ γιά δωρεάν φοίτηση στά Γυμνάσια.

Ὅσα ἀπό αὐτά θά εἶναι ὑπάκουα καί φιλομαθῆ (τά ἄλλα θά ἀπομακρύνονται) μαζί μέ τήν εἰδίκευση τοῦ Γυμνασίου (γεωργική καί κτηνοτροφική) θά μαθαίνουν: μουσική (γιά νά ψάλλουν), Ἑλληνικά (ὄσοι τό ἐπιθυμοῦν), Νοσηλευτική (θά τῆ διδάσκονται μία ὥρα τήν ἑβδομάδα ἐπί 6 χρόνια), Ὁρθόδοξο ἥθος καί σωστή χριστιανική ζωή.

Μετά τήν ἀποφοίτησή τους ὄσοι θέλουν καί κριθοῦν κατάλληλοι θά μποροῦν νά γίνουν Ἱερεῖς (μετά ἀπό δίχρονη Ποιμαντική ἐκπαίδευση), Κατηχητές (μέ μισθό), ἢ νά φοιτήσουν στά Πανεπιστήμια τῆς χώρας τους, σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τῶν Ἱεραποστολικῶν Κλημακίων καί τίς κλήσεις τους.

Στούς Ἱερεῖς καί Κατηχητές ἡ Ἱεραποστολή θά χορηγεῖ σπίτι μέ οἰκόπεδο στό χωριό, ὅπου θά τοὺς ἐγκαθιστᾶ, γιά νά ἐφαρμόσουν ὄσα διδάχθηκαν στό Γυμνάσιο (γεωργία καί κτηνοτροφία), θά κάνουν τό Νοσηλευτή μέ βασικά φάρμακα τῆς Ἱεραποστολῆς, θά λειτουργοῦν (...) καί θά διδάσκουν τήν Ὁρθοδοξία. Συγχρόνως θ' ἀποτελοῦν γιά τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ ἓνα ζωντανό παράδειγμα ἐργασιακῆς ἀπασχολήσεως πρὸς μίμηση (ἀπό τοὺς γηγενεῖς), πού τό ἔχουν ἀπόλυτη ἀνάγκη καί θά ἐκτιμηθεῖ δεόντως.

Μέ αὐτό τόν τρόπο τά Οἰκοτροφεία θά καταστοῦν Σχολεῖα παραγωγῆς στελεχῶν καί σέ λίγα χρόνια (προοπτική μέλλοντος) θά ἔχουμε ἱκανούς συνεργάτες, οἱ ὁποῖοι θά ἀνταποκρίνονται πλήρως στήν ἀποστολή τους, ἐφόσον θά διαθέτουν Ὁρθόδοξο ἥθος καί πολυπληθῆ προσόντα. Εὐκόηα στό μέλλον θά ἀναγνωριστοῦν καί θά θεωρηθοῦν ὡς οἱ ἰδανικότεροι τῶν Ἱεραποστόλων.

Τέλιος, ἐπειδή ὅπωςδήποτε θά ὑπάρξουν ἀντίθετες ἀπόψεις στίς ἀνωτέρω προτάσεις, ὡς πρὸς τήν σκοπιμότητα, δυνατότητα ἢ καί τό χρόνο ὑλοποιήσεώς τους, προτείνεται, ἀφ' ἑνός μὲν ὄσοι συμφωνοῦν νά τό καταστήσουν φανερό πρὸς οἰανδήποτε «κατεύθυνση» μέ ὁποιονδήποτε αὐτοὶ νομίζουν τρόπο, ἀφ' ἑτέρου δέ οἱ ἀρμόδιοι νά κληθῶν σέ σύσκεψη τοὺς ἐνδιαφερόμενους καί ἐνδεχομένως ὄσους ἔχουν ἐμπειρία τῶν προβλημάτων τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, γιά συζήτηση τοῦ θέματος.

Σ' αὐτή θά καταστεῖ δυνατό ν' ἀναλυθοῦν οἱ προτάσεις καί νά ἀπαντηθοῦν ἀπορίες ἢ ἀντιρρήσεις.

Η ΟΙΚΟΔΟΜΗ ψυχῶν εἶναι τό κύριο μέλημα τῆς κάθε ἱεραποστολικῆς προσπάθειας πέρα ἀπό κάθε ἄλλη δραστηριότητα.

Τό «*Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτούς τηρεῖν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν*» ὁ κανόνας τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας μας.

Ἐπομένως, ὁ διδακτικός καί ἀγιαστικός τομέας τοῦ ἔργου αὐτοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπασχολεῖ καί ἐνεργοποιεῖ κάθε ἐργάτη τῆς ἱεραποστολῆς στό νά φανεῖ συνειδήσιν ἐντολή τοῦ Κυρίου καί νά προσφέρει μέ τήν χάρι Του, ὅσο τό δυνατόν, περισσότερη διακονία.

Ὅλες οἱ ἄλλες δραστηριότητες – προσφορά κοινωνικοῦ ἔργου, συμμετοχή στίς ἀνάγκες τῶν πιστῶν – εἶναι μέν ἀναγκαῖες, ἀλλά δέν πρέπει ἀθελιά μας πολλῆς φορῆς, νά μάς κάμουν νά ξεχνοῦμε τόν πρῶτο καί κύριο ρόλο, στόν ὁποῖο καλοῦμεθα νά δώσουμε τήν μαρτυρία μας, «*εἰς μαρτύριον πάντων τῶν ἐθνῶν*».

Μέ τό Βιβλικό σύνθημα «*Ὁ Θεός... ἐπιφάναι τό πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καί ἐλεήσει ἡμᾶς*» (Ψαλμ. 66 στίχ. 2), καί τό «*μεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τό δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ τό ἀγαθόν καί εὐάρεστον καί τέλειον*» (Ρωμ. 12' 2) συνεχίζονται οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις ἐπί τῆ συμπληρώσει 25ετίας Ὁρθοδόξου παρουσίας στή χώρα τῆς Γκάνα.

Ἡ κάθε ἐνορία προσφέρει τή μαρτυρία της, δραστηριοποιεῖται καί ὀργανώνει κάποια ἐκδήλωση μέ τήν εὐκαιρία ἐνός γεγονότος –ἐορτή Ἱ. Ναοῦ, λήξη σχολικῆς χρονιάς, κ.λ.π.– καί ἡ συμμετοχή ὄλων σ' αὐτές εἶναι συγκινητική.

Μά πάνω ἀπ' ὅλα, συγκινητική καί ἐλπιδοφόρα εἶναι ἡ ἔφεση ὄλων τῶν πιστῶν νά γνωρίσουν καλύτερα τήν Ὁρθόδοξη πίστη καί νά ἔχουν περισσότερες ἐμπειρίες ἀπό τή μυστηριακή ζωὴ τῆς.

Τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι πού μάς κάνει νά νοιώθουμε τήν εὐθύνη μας πιό ἔντονη καί νά προσπαθοῦμε, ὅσο μποροῦμε, νά ἀνταποκριθοῦμε σ' αὐτές τίς μεγάλες καί ἐξίσου θεμελιώδεις ἀνάγκες τους. Ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι καί τό πρόβλημα τῆς ἑλλείψεως ἰκανῶν ἀτόμων, ἀφοῦ εἶναι πλέον καταφανής ἡ ἀνάγκη ὅτι «*ὁ θερισμός πολλός, μά οἱ ἐργάται ὀλίγοι...*».

Καί μ' αὐτούς τοὺς ὀλίγους ἐργάτες, τοὺς ἐλαχίστους, πού ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ μάς ἀποστέλλει προσπαθοῦμε, «*ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν*» νά δραστηριοποιούμε ὄλους στόν τομέα τῆς διακονίας «*πρός οἰκοδομήν ψυχῶν*».

Οἱ ἀφορμές διάφορες, μά ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις συμπεριλαμβάναν διδασκίαν, διάλογο, ἔκφραση προβλημάτων καί ἀποριῶν, ἀπαντήσεις σέ καίριες καί σημαντικές ἐρωτήσεις καί χάραξη προοπτικῶν τοῦ ἄμεσου μέλλοντος.

ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΓΚΑΝΑΣ

Δραστηριότητες τελευταίου διμήνου

– Τό τριήμερο 4-6 Ἰουλίου διοργανώθηκε ἀπό τόν Σύλλογο Ὁρθοδόξων Γυναικῶν Γκάνας καί τήν Ἀδελφότητα Πρεσβυτέρων Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Γκάνας «*Η ΑΓΙΑ ΠΡΙΣΚΙΛΛΑ*» συνάντηση στό χωριό τῆς κεντρικῆς ἐπαρχίας τῆς Γκάνα, Ἀφρανσέ.

Περισσότερες ἀπό ἑκατό γυναῖκες κάθε ἡλικίας συμμετείχαν στό πρόγραμμα αὐτό, πού περιελάμβανε καθημερινές ἱερές Ἀκοιουθίες στόν Ἱερό Ναό ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καί ἁγίας Αἰκατερίνης, μαθήματα περαιτέρω κατηχήσεώς τους, ὁμιλίες καί συζητήσεις πάνω σ' αὐτές ὅπως, ὁ ρόλος τῆς πρεσβυτέρας στήν πρόοδο τῆς Ἐνορίας, ἡ πλεωρὰ τῶν γυναικῶν καί ὁ ρόλος τους στήν ἀνάπτυξη τῆς Ἐνορίας, πρωταγωνιστικός ρόλος ἀναπτύξεως τοῦ Ὁργανισμοῦ Γυναικῶν στήν πρόοδο τῆς Ἐκκλησίας.

Παράλληλα, ἡ ἐπισκέπτριά μας ἀπό τήν Ἀμερική κυρία Ἰσαβέλλα Μουσουλέα, γιαντρός τό λειτούργημα, ἀνέπτυξε διάφορα θέματα σχετικά μέ τήν υγεία καί συμμερίσθηκε τίς ιδέες ἀναπτύξεως τοῦ ρόλου τῶν γυναικῶν στήν Ἐνορία, παρουσιάζοντας τίς δικές της ἐμπειρίες ἀπό τήν ἐνοριακή ζωὴ τῆς Ἑλληνορθόδοξης ἐνορίας τοῦ ἁγίου Θωμᾶ στό New Jersey τῶν Η.Π.Α.

Συγχρόνως, μέ ζήλο καί αὐταπάρνηση, προσέφερε τίς γνώσεις της ἐπί ἑναν καί πλέον μήνα σέ διάφορα χωριά τῆς χώρας καί συστηματικά στό κρατικό Νοσοκομεῖο τῆς δεύτερης μεγάλης πόλεως τῆς Γκάνα, Κουμάσι.

– Ἐπί δεκαεπτὰ ἡμέρες, 2-19 Αὐγούστου, βρισκόνταν στήν Γκάνα πενταμελής ὁμάδα ἐθεικόντων διδασκάλων ὑπό τήν εὐθύνη τοῦ πατρὸς Νεκταρίου Trevino, μέ σκοπὸ νά συμμετάσχουν στά Ἐκπαιδευτικά Προγράμματα Ἐπιμορφώσεως τῶν ὑπαρχόντων κληρικῶν, κατηχητῶν καί διδασκάλων κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς μας. Ἀπεσταλμένοι τοῦ ὀργανισμοῦ ΟCMC τῆς Ἀμερικῆς, πρόσφεραν τίς γνώσεις τους σ' ὄλους, ἀλλῆλα καί ἀποκόμψαν, ὅπως μάς εἶπαν, πλοῦσιες καί συγκινη-

τικές έμπειρίες από την έδω ζωή και παρουσία της Όρθοδόξου Έκκλησίας μας.

Τά προγράμματα αυτά έλαβαν χώρα στό Τεχνικό Λύκειο «Απόστολος Πέτρος» στην κωμόπολη Λαρτέ της Γκάνα. Όλοι οι ιερείς, όλοι οι κατηχητές και οι περισσότεροι τών δασκάλων τών Κατηχητικών μας Σχολείων, παρακολούθησαν επί δύο εβδομάδες τά προγράμματα, έχοντας παράλληλα τήν εύκαιρία νά βιώσουν από κοινού και νά συμμετάσχουν στή λατρευτική και μυστηριακή ζωή της Έκκλησίας μας, στόν ιερό ναό της Σχολής ή Ανάστασις του Κυρίου.

– Μετά τήν λήξη του έν λόγω προγράμματος και γιά μία ήμερα, Σάββατο 18 Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε Σεμινάριο γιά όλα τά μέλη της Αδελφότητας Πρεσβυτερών της Ιεράς Έπισκοπής Γκάνας, στους χώρους του Ιεραποστολικού Κέντρου στην Άκκρα.

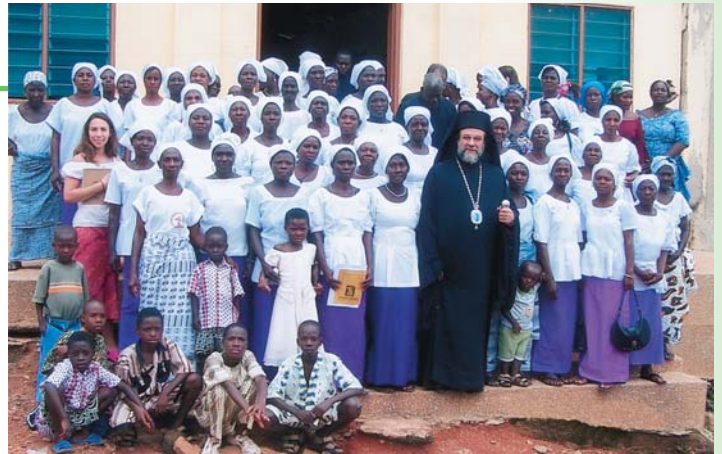
– Τήν πρωτεύουσα της κεντρικής έπαρχίας της Γκάνα Σουέντρου επέλεξε έφέτος ό Σύλληγος Όρθοδόξων Νέων της Γκάνα γιά νά διοργανώσει τήν πενήμερη Κατασκηνωτική Συνάντησή του, μεταξύ 29ης Αυγούστου και 2ας Σεπτεμβρίου. Κι έδω ή συμμετοχή τών νέων άλληλά και τών πιστών από κάθε ένορία μαζί μέ τούς ιερείς ύπήρξε μεγάλη.

Περίπου 600 άτομα παρέμειναν σέ χώρους πού έκ τών προτέρων είχαν νοικιάσει και συμμετείχαν σέ όλες τίς έκδηλώσεις πού περιλάμβαναν ιερές άκολουθίες καθημερινώς, όμιλίες και συζητήσεις, προσφορά κοινωνικού έργου, μουσικές έκδηλώσεις. Ό βροχερός καιρός δέν στάθηκε έμπόδιο γιά τή συμμετοχή τους σ' αυτές, παρά μόνον τροποποίησε λίγο τό πρόγραμμα και τούς χώρους.

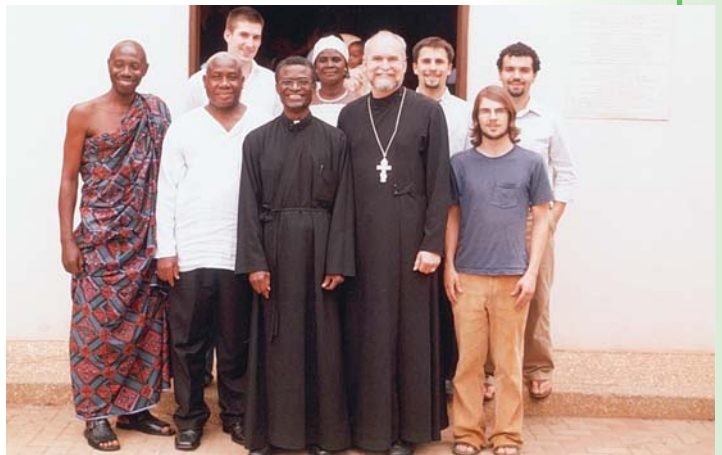
Μέ αυτούς άκριβώς τούς τρόπους και μέ τά έλάχιστα μέσα πού διαθέτει, ή νεόφυτος Όρθόδοξη Έκκλησία της Γκάνα συνεχίζει τήν πορεία της. Γιά φέτος και τού χρόνου οι έορτές αυτές θά συνεχισθούν μέ κάθε εύκαιρία γιά τό γεγονός της συμπληρώσεως του άργυρου ίωβηθλαίου. Άλληλά και τά έπιμορφωτικά Σεμινάρια θά εξακολουθήσουν στους καινούργιους χώρους πλέον του Ιερατικού Σεμιναρίου μας, νά προσφέρουν τήν βοήθειά τους πρós όλους. Τό εύαγγελικό μήνυμα θά εξακολουθει νά κηρύσσεται «πάση τή κτίσει, του Κυρίου συνεργούντος και τόν λόγον βεβαιούντος».

Κι όλοι έμεις, κληρικοί και λαϊκοί, μέλη της Όρθοδόξου Έκκλησίας μας θά προσπαθούμε μέ κάθε τρόπο νά δίδουμε τή μαρτυρία μας έδω, σ' αυτήν τήν τοπική Έκκλησία του Παλαιφάτου Άλεξανδρινού Θρόνου, μέ τήν χάρη του Θεού και τίς εύχές και εύλογίες του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου μας κ.κ. Θεόδωρου Β΄.

† ό Γκάνας Δαμασκινός

Άναμνηστική φωτογραφία μέ τόν Θεοφ. Έπίσκοπο Γκάνας κ. Δαμασκινό μετά τή συνάντηση στό Άφρανσέ.

Ό π. Ίωσήφ Labi μέ τόν π. Νεκτάριο Trevino και τήν ομάδα έθελόντων δασκάλων.

Έθελόντρια δασκάλα άπεσταλημένη του Όργανισμού OCMC, του Όρθοδόξου Ιεραποστολικού Κέντρου της Αρχιεπισκοπής Άμερικής, μέ μικρούς μαθητές της.

Δέν είναι πιά όνειρο· δέν είναι έλπίδα. Ή Έκκλησιαστική Άκαδημία «Άγιος Άθανάσιος ό Άθωνίτης» τής Ήρεās Μητροπόλεως Κεντρώας Άφρικής (στήν Kinshasa του Congo, στήν Άφρική) είναι μιά ευχάριστη πραγματικότητα.

Τήν 23η Σεπτεμβρίου 2007 ή Α.Θ.Μ. ό Πατριάρχης Άλεξανδρείας καί πάσης Άφρικής κ. Θεόδωρος ό Β΄ έκαμε τά επίσημα έγκαίνια τής Έκκλησιαστικής Άκαδημίας.

Ήπίσημοι, ύπουργοί, άνώτατοι κρατικοί ύπάλληλοι καί πλήθος κόσμου (όρθόδοξοι καί άλλοι) παρέστησαν καί παρακολούθησαν τήν τελετή. Καί φίλοι καί ευεργέτες από τήν Ήλλάδα παρόντες.

Γιά τούς περισσότερους τό συγκρότημα τής Άκαδημίας ήταν μιά έκπληξις. Γιά πολλούς άποκάλυψις.

Τηλεοπτικά μέσα καί ό Τύπος έκάλυψαν τό γεγονός.

Ή Όρθόδοξη Έκκλησία παρουσιάζονταν καί γνωρίζονταν ως σοβαρή παρουσία, άνέβαινε σέ επίπεδα εκτίμησης. Οι Όρθόδοξοι έδοκίμαζαν σεμνή περηφάνεια για τήν Έκκλησία τους!

Σέ έρημικό χώρο, στά κράσπεδα τής Kinshasa (πρωτεύουσας του Congo), ό κ. Κων. Σοφιάδης, πρόεδρος τής Ήλληνικής Κοινότητας, μάς έδώρησε ένα οικόπεδο 10 στρεμμάτων καί τήν 1.4.2005 άρχισε ή οικόδομή τής Άκαδημίας, εκτάσεως 2.600 τετραγωνικών μέτρων.

Τρείς πτέρυγες· στό κέντρο περικαλής Ναός («ευλογία» τής Μεγίστης Λαύρας του Άγίου Όρους). 8 αίθουσες διδασκαλίας, 4 γραφεία, 29 δωμάτια διαμονής καθηγητών καί σπουδαστών (μέχρι 60) καί προσωπικού. Έντευκτήριο σπουδαστών, μαγειρείο, τραπεζαρία, αίθουσα διαλέξεων καί τελετών (200 καθισμάτων), αναγνωστήριο, βιβλιοθήκη κ.λπ. Γύρω - γύρω καί στόν αύλιο χώρο άνθρώνες καί κήποι.

Ό χώρος τής Άκαδημίας σέ ήρεμο χώρο, σέ φυσική έξαρσι, κλίμα ευχάριστο, δροσερό... Ευχάριστη διαμονή, κατάλληλες συνθήκες για μελέτη, αυτοσυγκέντρωσι, προσευχή...

«Ή Όρθόδοξη Έκκλησιαστική Άκαδημία τής Ή. Μητροπόλεως Κεντρώας Άφρικής (γράφεται στόν

Όρθόδοξη Έκκλησιαστική

δοξη κή 'Ακαδημία

Σάββατο 23 Σεπτεμβρίου 2007. Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος Β΄ τελεῖ τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας.

Ἐσωτερικό Κανονισμό τοῦ Ἰδρύματος) σκοπό ἔχει: 1) τήν ἀναβάθμισι τῆς Θεολογικῆς καί Ἐκκλησιαστικῆς μορφώσεως τῶν κληρικῶν, τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν, τῶν λαϊκῶν στελεχῶν καί τῶν ὑποψηφίων λαϊκῶν στελεχῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

2) Τήν δημιουργία καταλλήλων προϋποθέσεων, ὥστε, δι' αὐτῶν, νά συμβάλῃι στήν προαγωγή καί διαμόρφωσι ὀρθοδόξου ἥθους, χριστιανικῆς πνευματικῆς ζωῆς, συνειδήσεως καί συμπεριφορᾶς συμφώνως πρός τό πνεῦμα καί τό γράμμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καί τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

3. Τήν κατάρτισι τῶν σπουδαστῶν διά ποιμαντικῶν καί παιδαγωγικῶν ἀναλήγων γνῶσεων, ὥστε νά δύνανται, μετά τήν ἀποφοίτησί των, νά διδάξουν καί ὡς ἐκπαιδευτικοί σέ σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ κράτους...».

Αὐτή ἡ Ἀκαδημία εἶναι εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί κατόρθωμα πολλῶν, ἐπωνύμων καί ἀνωνύμων, παραγόντων.

Σ' αὐτούς τοὺς παράγοντες, «οὓς Κύριος οἶδεν», στηρίζεται καί ἡ ἐλπίδα τῆς ἀπρόσκοπτης καί καρποφόρου λειτουργίας τῆς Σχολῆς. Στούς ὁποίους, καί ἀπ' αὐτή τή θέσι, διατυπώνονται εὐγνώμονες καί θερμές εὐχαριστίες. Εἶθε ὁ Κύριος νά θυμηθεῖ καί ἀμείψῃι κατά τήν μεγάλην μέρα Του τὰ καλὰ τους ἔργα καί τίς γενναιόδωρες προσφορές τους!

*Ὁ Μητροπολίτης Κεντρῶς Ἀφρικῆς
Ἰγνάτιος*

Ἐγκαίνια ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου παρεκκλήσιου Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας Λάγκος

Τὴν Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου 2007, τελέσθηκαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, παρεκκλήσιου τῆς ὁμώνυμης Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λάγκος.

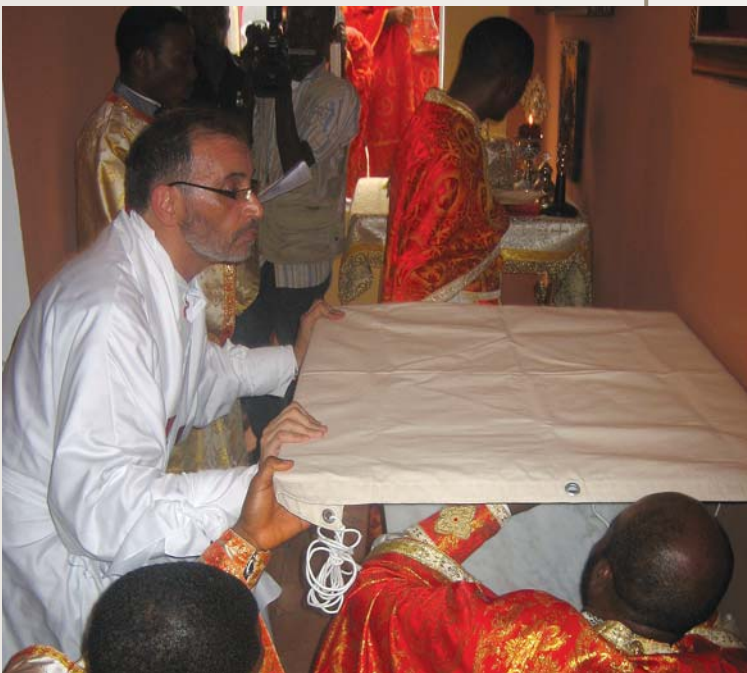
Οἱ τελετές ξεκίνησαν τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα, μὲ τὴν ὑποδοχὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων. Τὰ λείψανα τὰ ὁποῖα μετέφερε ἐν πομπῇ ἀπὸ τὸν πλησίον εὐρισκόμενον Καθεδρικό ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, ὁ προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ ἱερομόναχος Μάξιμος, ὑπεδέχθη καὶ παρέλαβε ὁ μητροπολίτης Νιγηρίας Ἀλέξανδρος. Μετὰ τὸν εὐπρεπισμὸ τῶν λειψάνων, ἐψάλλη ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινὸς καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθροῦ τῆς Κυριακῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Νιγηρίας καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ ἀρκετῶν κληρικῶν τῆς Μητροπόλεως καὶ τὴν παρουσία πολλῶν πιστῶν διαφόρων ἐθνικότητων.

Τὴν ἐπόμενη μέρα μὲ τὴν παρουσία τοῦ Ἑλληνα πρέσβη κ. Χ. Δαφαράνου καὶ πολλῶν πιστῶν, τελέσθηκε ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων τοῦ ἱεροῦ παρεκκλήσιου, μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα κατάνυξης καὶ ἀνείπωτης χαρᾶς γιὰ ὅλους· γιὰ τὸν ἐπίσκοπο, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς σπουδαστές τῆς Ἀκαδημίας.

Στὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἀπευθύνθηκε στοὺς παρισταμένους καὶ μεταξύ ἄλλων εἶπε:

«...Σήμερα προσφέρουμε στὸν Τριαδικὸ Θεὸ *“ἐν Χριστῷ διὰ Πνεύματος Ἁγίου”*, τὸν Ἱερό Ναὸ τοῦτο, ποὺ ἀνοικοδομήθηκε καὶ ἐξοπλήσθηκε εἰς μνήμην Θεοδώρου καὶ Σοφίας Κέζου, ἀπὸ τὴν οἰκογένειά τους ὡς ἔνδειξη εὐχαριστίας, *“ὡς οἱ μάγοι τὰ δῶρα, ὡς ἡ γῆ τὸ σπῆλαιον, ὡς οἱ οὐρανοὶ τὸν ἀστέρα”*. Ἀλλὰ ταυτόχρονα ὅλοι ὅσοι εἴμαστε σήμερα παρόντες, στὸ μέτρο τῆς προσωπικῆς του μετάνοιας ὁ καθένας, προσφέρουμε τὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτὸ πρὸς ἐγκαινιασμό. Γιατί ὁ ἐγκαινιασμός τοῦ Ναοῦ τιμᾶται, μόνο ἂν εἶναι ἐγκαινιασμός τῶν πιστῶν. *“Οὕτως ἐγκαινιζεται ἄνθρωπος, οὕτω τιμᾶται ἡ τῶν ἐγκαινίων ἡμέρα”*. ....Τὰ ἐγκαίνια ἐνός Ναοῦ, ὑπαίνισσεται διαρκῶς καὶ ἐπίμονα ἡ ὅλη ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων, εἶναι ἐγκαίνια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς σύνολης κτίσης στὴν καινὴ ζωή...

Ἡ ἴδια ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξης ἐγκαίνια σημαίνει ἔνταξη στὸ καινὸ, δηλαδή στὸ νέο. Τὸ νέο, λοιπόν, τὸ ἔφερε ὁ Χριστὸς καὶ πρόκειται γιὰ τὴν βρώση καὶ πόση τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος, διὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ ἄνθρωπος προγεύεται τὸ καινὸ, δηλαδή τὸ ἄφθαρτο καὶ αἰώνιο. Ὁ ἐγκαινιασμός ἐνός

ναού είναι έγκαινιασμός συγκεκριμένων ανθρώπων στο Δένδρο της Ζωής, αφού παλαιότερα ο έγκαινιασμός του ναού συνέπιπτε και με την πρώτη τέλεση της εucharιστίας, δηλαδή με την μετοχή των ανθρώπων στο "καινό της αμπέλιου γέννημα".

Ο έγκαινιασμός σήμερα εδώ στο Λάγκος της Νιγηρίας του ναού του αγίου Αντωνίου, δεν είναι τίποτα λιγότερο από τον έγκαινιασμό των εσχάτων στην ιστορία, χάρη στην ελεύθερη συγκατάνευση των πιστών ανεξαρτήτως εθνικότητας, στο μυστήριο της σωτηρίας που απεργάστηκε ο Χριστός εκ μέρους όλης της ανθρωπότητας.

Σήμερα εδώ στο Λάγκος και στον ναό του, η βασιλεία του Τριαδικού Θεού, αν και όχι ακόμη, είναι ήδη παρούσα. "Τά αρχαία παρήλθον, ιδού γέγονε καινά τά πάντα". Ο νέος κόσμος της Βασιλείας του Θεού είναι πλέον παρών σε κάθε εucharιστιακή σύναξη και το κεντρί του θανάτου είναι πιά άπνευρωμένο.

Ο έγκαινιασμένος πλέον ιερός ναός είναι ο τόπος "ὄν ἐπηξεν ὁ Κύριος" και διά τουτο είναι τόπος ἅγιος. Είναι τόπος Θεοφανείας. Η τοποθέτηση των λειψάνων των μαρτύρων εντός της Αγίας Τραπέζης, συμμαρτυρεί για τη μεταμόρφωση αυτού του χώρου σε Έκκλησία, δηλαδή σε Σύναξη ζώντων και κεκοιμημένων, σε *χώρο* της Βασιλείας του Θεού, σε *χώρο* της νίκης του θανάτου, σε *εργαστήρι* σπουδής και φανέρωσης της αναστάσιμης ελπίδας, σε *λίκνο* ανακαινίσεως του σύμπαντος κόσμου. "Τούτον τόν Οἶκον ὁ Υἱός ἐθεμελίωσεν. Τούτον τόν Οἶκον τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἀνεκαίνισεν"...».

Στό τέλος ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε ὅλους ὄσους συνέδραμαν στή δημιουργία τῆς Ἀκαδημίας και τοῦ Ναοῦ: Τό Ἴδρυμα Α.Γ. Λεβέντη (Λονδίνο), τό Ἴδρυμα Κέζιος (ΗΠΑ), τίς Ἱερές Μητροπόλεις Βεροίας, Ζακύνθου και Ἡλείας, τόν ἐφορηιστή κ. Γεώργιο Κουμάνταρο, τούς Ἀλεξάνδρα και Βύρωνα Neal (ΗΠΑ) και τόν κ. Ἄντ. Σάλιαγκα.

Μία εικόνα του Ἁγίου Ἀντωνίου δόθηκε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο σάν εὐλογία και ἐνθύμιο σε ὄλο τό ἐκκλησιασμο. Μετά τήν τελετή παρατέθηκε τράπεζα στούς χώρους τοῦ Σεμιναρίου.

*Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη
Νιγηρίας*

Ἑρώτηση:

Οἱ διάφοροι ἔθνικοί (Ἰαοί) καί οἱ εἰδωλοήλῃες θά ἀπολεσθοῦν, δέν θά σωθεῖ κανένας;

Ἀπάντηση:

Δικαιολογεῖται αὐτή ἡ ἐναγώνια ἐρώτηση, γιατί πράγματι ἡ Ἀγ. Γραφή λέει: «Ὅσοι γάρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καί ἀπολοῦνται, καί ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διά νόμου κριθήσονται» (Ρωμ. 2,12). Τίθεται δηλ. τό ἐρώτημα: Οἱ ἔθνικοί, οἱ εἰδωλοήλῃες καί ἄλλοι Ἰαοί, οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν οὔτε τό νόμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τόν Ἰουδαϊκό, οὔτε τό νόμο τῆς Χάριτος, τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, δέν θά κριθοῦν ἀναλόγως, ἀλλᾶ θά καταδικασθοῦν, θά τιμωρηθοῦν, θά ἀπολεσθοῦν ὡς ἄποστολες;

Ἔχουμε τή γνώμη ὅτι, γιά νά προσεγγίσουμε ὀρθῶς τό νόημα τοῦ δυσκόλου καί «διά τό ἀπειρητικόν τοῦ ὕφους» αὐτοῦ χωρίου, θά πρέπει νά προσέξουμε καί τά προηγούμενα καί τή συνέχεια τῆς Ἐπιστολῆς αὐτῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου. Ἐπισημάνετε ἔχουμε καί τήν προτροπή τοῦ ἱσ' κανόνα τοῦ Μεγ. Βασιλείου, ὁ ὁποῖος ὀρίζει: «Πρόσεχε οὖν ἀκριβῶς τῇ Γραφῇ καί αὐτόθεν εὐρήσεις τήν λύσιν τοῦ ζητήματος».

Ἄς ἀκολουθήσουμε, λοιπόν, αὐτή τή μεθοδολογική ἀρχή. Ἔτσι ἐντύπωση προξενοῦν τά ἑξῆς:

1. Στούς προηγούμενους στίχους 9-10 λέει: «Θλίψις καί στενοχωρία ἐπί πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τό κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καί Ἑλλήνων· δόξα δέ καί τιμή καί εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τό ἀγαθόν Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καί Ἑλλήνι».

Ἔτσι ἀναλογισθεῖ κάποιος ὅτι αὐτά ἰσχύουν γιά τοὺς ἐξ Ἑλλήνων (ἀπό ἔθνικούς) Χριστιανούς, ἐπειδή λέει: «δόξα δέ καί τιμή καί εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τό ἀγαθόν... Ἑλλήνι», καί ὄχι ἀδιακρίτως καί γιά τοὺς μὴ χριστιανούς ἔθνικούς. Νομίζουμε ὅμως ὅτι τίποτε δέν μᾶς ἐμποδίζει νά θεωρήσουμε ὅτι αὐτή ἡ δόξα, ἡ τιμή καί ἡ εἰρήνη ἀνήκουν καί ἀναφέρονται καί στόν ἔθnikό, ὁ ὁποῖος πράττει τό ἀγαθόν καί ἄς μὴν εἶναι βαπτισμένος χριστιανός. Πάντως ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως τάσσεται καί ὁ Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἐρωτώντας καί λέγοντας: «Ποῖον Ἰουδαῖον ἐναυθᾶ

φουσιν, ἢ περὶ ποίων Ἑλλήνων διαλέγεται;» Καί ἀπαντᾷ: «Τῶν πρό τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας».

Ἐπομένως θά διερωτᾶτο αὐτός ὁ κάποιος: Πῶς μπορεῖ ἀπὸ τῆ μιά μεριά ὁ Ἀπ. Παῦλος νά γράφει αὐτά τά ἐπαινετικά γιά τόν Ἑλληνο-ἔθnikό, καί ἀπὸ τήν ἄλλη νά διακηρύσσει ὅτι ὅσοι ἀμάρτησαν ἀνόμως, χωρίς νόμο (τῆς Παλαιᾶς ἢ τῆς Καινῆς Διαθήκης) θά ἀπολεσθοῦν; Μήπως, λοιπόν, κάτι ἄλλο συμβαίνει, κάτι ἄλλο θέλει νά τονίσει ὁ Ἀπ. Παῦλος; Μήπως κάποιον ἄλλο νόημα ἔχει ὁ στίχος «ὅσοι γάρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καί ἀπολοῦνται, καί ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διά νόμου κριθήσονται»;

Ἄς προχωρήσουμε καί στοὺς ἐπόμενους στίχους τῆς Ἐπιστολῆς, ὅπως προδιαγράψαμε προηγουμένως. Ἔτσι νά βοηθήσουν στή διαλεύκανση τοῦ θέματος.

2. Πράγματι στό σ. 13 λέει: «Οὐ γάρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου δίκαιοι παρά [τῷ] Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ νόμου δικαιωθήσονται». Ἐδῶ ὁ Ἀπ. Παῦλος ὁμιλεῖ γιά ποιητές, γιά ἐφαρμοστές-τηρητές νόμου, κάποιου νόμου, (ὄχι τοῦ Νόμου, π.χ. τῆς Π. Διαθήκης), ἀσχετῶς, θά λέγαμε, ἂν ἔχουν ἀκούσει κάποιον νόμο. Ἐπομένως μᾶς ὀδηγεῖ σέ κάποια ὀρισμένη ἄλλη ἐκδοχή νόμου. Τοῦτο φαίνεται καλύτερα στόν ἐπόμενο στίχο 14.

3. Πράγματι στό στίχο αὐτό, πού ὀρίζει «Ὅταν γάρ ἔθνη τά μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τά τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος», ἀναφέρει καί φέρνει ὡς παράδειγμα ἀορίστως Ἑθνη, ὄχι ὅλα τά Ἑθνη, γιατί δέν λέει «τά Ἑθνη», ἀλλᾶ ἀπλῶς «ἔθνη», τά ὁποῖα πράττουν τά τοῦ νόμου. Ἐννοεῖ προφανῶς (τούς) ἔθνικούς, οἱ ὁποῖοι ἐκ φύσεως πράττουν («ποιῶσιν») τά τοῦ νόμου, χωρίς νά ἔχουν ἀκούσει προφορικῶς ἢ νά ἔχουν λάβει γραπτῶς κάποιον (μωσαϊκό ἢ χριστιανικό) νόμο.

Ἄρα ἐννοεῖ κάποιον ἔμφυτο φυσικό νόμο, γι' αὐτό λέει: «Οὗτοι (οἱ ἔθνικοί) νόμον (προφορικῶς ἢ γραπτῶς ἢ ἐξ ἀποκαλύψεως) μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος». Στούς ἑαυτοὺς τους, «μέσα τους ὑπάρχει νόμος». Ὑπαινίσσεται προφανῶς τόν ἔμφυτο ἠθικό νόμο, τόν «ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν» ὑπάρχοντα. Τοῦτο τό

γεγονός ενισχύεται και από τον ακόλουθο στίχο 15, όπου εκθέτει και τη λειτουργία αυτού του φυσικού ξμφυτου νόμου και λέει: «Οίτινες ενδείκνυνται τό ξργον του νόμου γραπτόν εν ταίς καρδίαις αυτών, συμμαρτυρούσης αυτών τής συνειδήσεως και μεταξύ ἀλλήλων των λογισμών κατηγορούντων ἢ και ἀπολογομένων».

Επομένως και οι ἔθνικοί και οι ειδωλολάτρες έχουν κάποιο νόμο μέσα τους, στίς καρδιές τους, πράγμα τό οποῖο μαρτυρεῖ και ἡ συνείδηση ἢ ἀλλοίως ἡ ὕπαρξη τής συνειδήσεώς τους. Βάσει αυτού του νόμου, τών ὑποδείξεων του ξμφυτου αυτού, φυσικοῦ, εν τῇ καρδίᾳ του ἀνθρώπου, νόμου, ἡ συνείδησή του μαζί και τό λογικό του κρίνει, κατηγορεῖ και ἀπολογεῖται γιά τίς πράξεις του. Ἡ ἀλλοίως οι λογισμοί του κατηγοροῦν και ἀπολογοῦνται μέ κριτή τῇ συνείδησή του.

Μετά τήν παράθεση τών στίχων αυτών και τών σχετικῶν σχολιασμών, δικαίως θά ἐπρόβληθε κάποιος τό ἐρώτημα: Τότε, γιατί λέει ὁ στίχος 12 «ὅσοι γάρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως και ἀπολοῦνται»; Ὑπάρχουν ἀνθρωποι πού δέν έχουν νόμο, ἀφοῦ ὄλοι, και οι ἔθνικοί, έχουν λάβει τόν ξμφυτο ἠθικό νόμο;

Ἡ ἀπάντηση νομίζουμε εἶναι ἡ ἐξῆς: Ὁ Ἀπ. Παῦλος προφανῶς μιλάει γιά ἐκείνους τούς ἔθνικούς, οι ὁποῖοι έχουν διαγράψει, έχουν ἀπομακρυνθεῖ και ἀπό τόν ξμφυτο ἠθικό νόμο, ἢ ἀλλοίως τόν έχουν καταπατήσει ἢ τόν έχουν ἐξουδετερώσει, τόν έχουν νεκρώσει, και ἐπομένως δέν έχουν νόμο. Εἶναι χωρίς νόμο, εἶναι ἀνομοι, ζοῦν ἀνόμως, εἶναι πεπωρωμένοι. Αὐτοῖ φυσικά θά ἀπολεσθοῦν. Ἡδὴ ὁ Ἀπ. Παῦλος ἀλλοῦ κάνει λόγο γιά ἀνθρώπους, οι ὁποῖοι έχουν «ἀνάσθητη και ἀνάλητη, σάν καυτηριασμένη, τῇ συνείδησή τους», γιά ἀνθρώπους «πού έχουν πωρωμένη τῇ συνείδησή τους» (Α΄ Τιμ. 4,2).

Ἀλλά τό κρίσιμο μετά τά ἀνωτέρω ἐρώτημα εἶναι: Πόσο ἐναργής, και πόσο ἀμετάβλητος, πόσο ἀναλλοίωτος και πόσο ἀδιάφθορος ἔχει διατηρηθεῖ στίς καρδιές, στήν ψυχῇ του κάθε ἀνθρώπου, ὁ ξμφυτος ἠθικός νόμος, ὅπως ἐπίσης και ἡ ικανότητα τής συνειδήσεως και του λογικοῦ του νά κρίνει ὀρθῶς και νά πράττει τό ἀγαθό μετά τήν πτώση, ὥστε νά μὴν ἀπολεσθεῖ;

Ὅπως εἶναι γνωστό, μετά τήν πτώση του ἀνθρωπίνου γένους στό προπατορικό ἀμάρτημα ἔχουμε τήν ἀμαύρωση του «κατ' εἰκόνα» και ἀπώλεια τής ἀρχέγονης δικαιοσύνης. Ἡδὴ ὁ Ἀπ. Παῦλος διαπιστώνει:

«Συνήδομαι (=εὐχαριστοῦμαι) γάρ τῷ νόμῳ του Θεοῦ (του νοός) κατά τόν ἔσω ἀνθρωπον, βλήπω δέ ἕτερον νόμον εν τοῖς μέλεισίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ του νοός μου και ἀιχμαλιωτίζοντά με εν τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι εν τοῖς μέλεισίν μου» (Ρωμ. 7,22-23). Ἐπίσης ὁ Μέγ. Βασίλειος σημειώνει: «Τῶν τε γάρ καλῶν ἔσμεν ἐπιθυμητικοί φυσικῶς, εἰ και ὅτι μάλιστα ἀλλοῦ ἀλλο φαίνεται καλόν» (PG 31,909B). Πού σημαίνει ὅτι στόν ἕνα φαίνεται τοῦτο καλῶ και στόν ἀλλο, ἀλλο.

Γι' αὐτό χρειάσθηκε και γι' αὐτό χρειάζεται ὁ εὐαγγελισμός του ἀνθρώπου. Γι' αὐτό και ὁ Ἀπ. Παῦλος μετά τά περί νόμου ἀμαρτίας, πού ἀντιστρατεύεται τό νόμο του Θεοῦ και ἀιχμαλιωτίζει τό νοῦ και τό εἶναι του ἀνθρώπου, λέει μέ θλίψη: «Ταλαίπωρος ἐγώ ἀνθρωπος· τίς με ρύσεται ἐκ του σώματος του θανάτου τούτου;» (Ρωμ. 7,24). Και ἀπαντᾷ μέ πίστη και ἐλπίδα ἀμέσως μετά: «Χάρις δέ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ του Κυρίου ἡμῶν» (Ρωμ. 7,25).

Μετά τά ἀνωτέρω θά μπορούσαμε νά καταλήξουμε στό ἐξῆς σύντομο και ἐπιγραμματικό συμπέρασμα: Και τά ἔθνη, οι ἔθνικοί, θά κριθοῦν, δέν θά ἀπολεσθοῦν αὐτοδικαίως ἢ βάσει του ξμφυτου ἠθικοῦ νόμου, ἀλλά βεβαίως μέ τήν προϋπόθεση ὅτι δέν θά τόν έχουν νεκρώσει, δέν θά τόν έχουν ἐξουδετερώσει, δέν θά τόν έχουν ἀπολέσει.

Ἐάν μάλιστα αὐτόν τόν φυσικό νόμο θά φροντίζουν νά τόν καλλιεργοῦν και νά τόν βελτιώνουν, τότε θά γίνουν κριταί, «μέτρο κρίσεως», και τών Ἰουδαίων, γιατί ὄχι και τών Χριστιανῶν. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος προειδοποιεῖ γιά τό τελευταῖο τοῦτο: «Ἡ Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται εν τῇ κρίσει μετά τῆς γενεᾶς ταύτης και κατακρινούσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν eis τό κήρυγμα Ἰωνᾶ, και ἰδοῦ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε» (Ματθ. 12,41).

Συνεπῶς και οι ἔθνικοί και οι ειδωλολάτρες έχουν καθῆκον νά ἀναζητήσουν, νά ἀνατρέξουν, νά ἀνεύρουν τήν πηγῇ τῆς ἀλήθειας και του ἀγαθοῦ. Και ἀντιστρόφως και οι Χριστιανοί ἔχουν καθῆκον νά τρέξουν, νά πορευθοῦν πρὸς ὄλα τά ἔθνη (Ματθ. 28,19), γιά νά κηρύξουν τό εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας, τό ὄποιο εἶναι «πλεῖον» του κηρύγματος του Ἰωνᾶ. Νά τό βιώσουν και νά τό μεταδώσουν (Πρβλ. Ματθ. 5,19).

«Ἰδοῦ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεωγμένην» (Ἀποκ. 3,8).

Παν. Ἰ. Μπούμης

Οικονομική συμβολή του Γραφείου Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό α΄ ἔξάμηνο τοῦ ἔτους 2007

Ἀπό τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό ἔξάμηνο Ἰανουαρίου - Ἰουνίου 2007, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:

• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν	77.220
• Συντάξεις 18 κληρῶν κληρικῶν	9.720
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	26.670
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
• Ἀποστολή ἐντύπων	578
	115.388 €

Μπουκόμπα:

• Μισθοί 32 ἰθαγενῶν κληρικῶν	17.280
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	60
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
• Ἐπιχορήγηση ἱερατικῆς Σχολῆς	5.000
• Ἀποστολή Ἐντύπων	578
	24.118 €

Οὐγκάντα:

• Μισθοί 43 ἰθαγενῶν κληρικῶν	23.220
• Συντάξεις 8 κληρῶν κληρικῶν	4.320
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	100
• Ἀποστολή ἐντύπων	578
	28.218 €

Κογκό:

• Μισθοί 71 ἰθαγενῶν κληρικῶν	28.080
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.580
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	2.400
• Ἐπιχορήγηση Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου	5.000
• Ἀγορά λειτουργικῶν βιβλίων	375
	37.435 €

Μπραζαβίλ:

• Μισθοί 6 ἰθαγενῶν κληρικῶν	3.240
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	3.840 €

Μπουρούντι:

• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	870 €

Καμερούν:

• Μισθοί 18 ἰθαγενῶν κληρικῶν	8.910
• Συντάξεις 4 κληρῶν κληρικῶν	2.160
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	420
• Ἐπιχορήγηση Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου	15.000
	26.490 €

Τσάντ:

• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.080 €
------------------------------	----------------

Γκάνα:

• Μισθοί 23 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.420
• Συντάξεις 4 κληρῶν κληρικῶν	2.160
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	555
• Ἐπιχορήγηση Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου	5.000
	20.135 €

Άκτή Ἐλεφαντοστοῦ:

- Μισθοί ἰθαγενούς κληρικοῦ 540 €

Νιγηρία:

- Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν 11.340
  - Συντάξεις 3 κληρικῶν 1.350
  - Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 45.140
  - Ὑποτροφία ἰθαγενούς σπουδαστοῦ 1.000
  - Ἐπιχορήγηση Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου 5.000
  - Ἀγορά ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν καί βιβλίων 580
- 64.410 €**

Μπενίν:

- Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.700
  - Συντάξεις 2 κληρικῶν 1.080
  - Ἐπιχορήγηση Ἐκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου 2.500
- 6.280 €**

Μαδαγασκάρη:

- Μισθοί 14 ἰθαγενῶν κληρικῶν 7.560
  - Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 365
  - Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 1.200
- 9.125 €**

Ζιμπάμπουε:

- Μισθοί 3 ἰθαγενῶν κληρικῶν 1.620
  - Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 205
- 1.825 €**

Ζάμπια:

- Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν 1.080
  - Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 100
- 1.180 €**

Κορέα:

- Μισθοί 7 ἰθαγενῶν κληρικῶν 3.780
  - Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 1.200
  - Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 5.110
- 10.090 €**

Ἰνδία:

- Μισθοί 11 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.970 €

Ἰνδονησία:

- Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.430 €

Φιλιππίνες:

- Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.160 €

Κένυα. Μετά τή θεία Λειτουργία μπροστά στό παράπηγμα πού μόνο ὁ σταυρός φανερώνει ὅτι εἶναι ναός.

Ρωσικός προεπαναστατικός χάρτης της ἐπαρχίας Καζάν.

Τό πρωτοποριακό ἱεραποστολικό ἔργο ΤΟΥ ΡΩΣΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΥ Ν. Ί. Ίλμίνσκι (1821-1891) – Β΄

Σιγά - σιγά ὁ σοφός μελετητής δημιούργησε ἕνα δικό του μεταφραστικό σύστημα μέ εἰδικές ἀρχές, πού περιγράφεται ἀπό τόν ἴδιο: «Στή μετάφραση τῶν ἱερῶν καί λειτουργικῶν βιβλίων, τό δυσκολότερο ζήτημα εἶναι ἡ ὀρθή κατανόηση τῶν σλαβονικῶν κειμένων - συχνά δυσνόητων καί σκοτεινῶν- καί στή συνέχεια ἡ ὀρθή ἀπόδοσή τους στίς τοπικές γλώσσες. Τό πρῶτο μέρος τῆς ἐργασίας ἀπαιτεῖ πλεονεξία θεολογική μόρφωση καί βαθειά γνώση τῆς ἐλληνικῆς καί ἐβραϊκῆς, ἀπό τίς ὁποῖες ἔχουν γίνει οἱ σλαβονικές μεταφράσεις. Τό δεύτερο μέρος, λόγῳ τῆς μεγάλης διαφορᾶς δομῆς μεταξύ τῆς σλαβονικῆς καί τῶν τοπικῶν γλωσσῶν, ἀπαιτεῖ συχνά τήν ἀναπροσαρμογή τῶν προτάσεων καί τῶν ἐκφράσεων, ὥστε καί ἡ ἔννοια τοῦ πρωτοτύπου νά ἀποδοθεῖ σωστά καί ἡ ἀπόδοση νά εἶναι σαφῆς καί εὐκολονόητη. Τέλος εἶναι βασικό νά γίνεται ἐλεγχος τῶν μεταφράσεων ἀπό ἱκανούς ἰθαγενεῖς, γιατί ἕνας Ρῶσος, ὅπως μ' ἔχει διδάξει ἡ τριαντάχρονη πείρα μου, δέν εἶναι δυνατόν νά γνωρίζει ὅλες τίς λεπτές ἀποχρώσεις καί τό ψυχολογικό βάθος μιᾶς ξένης γλώσσας».

Πέρα ἀπ' ὅλα αὐτά, ὁ Ἰλμίνσκι ἔφτασε καί σ' ἕνα ἄλλο συμπέρασμα: πῶς τό σύστημα τῆς μεταφράσεως σ' ὅλες τίς γλώσσες τῆς ἀνατολικῆς ζώνης τῆς Ρωσίας καί τῆς Σιβηρίας μποροῦσε καί ἔπρεπε νά εἶναι

τό ἴδιο, λόγῳ τῆς ἐσωτερικῆς τους συγγένειας. « Ἄν ἕνα κείμενο» ἔγραφε, «μεταφρασθεῖ ἀπό τή σλαβονική σέ κάποια γλώσσα τῶν ἰθαγενῶν, τότε, κατά τή μετάφραση σέ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀπό τίς γλώσσες αὐτές, ἀρκεῖ μιά κατά λέξη μεταγλώττιση (τῆς ἐτοιμῆς ἤδη μεταφράσεως, χωρίς νά χρειάζεται πιά τό σλαβονικό πρωτότυπο). Ἡ μέθοδος αὐτή, πού συντομεύει καί διευκολύνει πολὺ τό δύσκολο ἔργο τῆς μεταφράσεως στίς τοπικές γλώσσες, ἔχει ἐπιπλέον τό πλεονέκτημα, ὅτι ἐξασφαλίζει τήν ἐννοιολογική καί ἐκφραστική ὁμοιομορφία τῶν μεταφραζομένων κειμένων, πράγμα ἰδιαίτερα σημαντικό γιά ἀνθρώπους πού ζοῦν τόσο κοντά, μοιλονότι ἀνήκουν σέ διαφορετικές φυλές».

Ὁ ἴδιος ὁ Ἰλμίνσκι, ὡς μεταφραστής, ἀκολουθώντας πάντα καί ἀπαρέγκλιτα τούς κανόνες τῆς ἐλληνικῆς καί τῆς ἐβραϊκῆς γλώσσας, ἀναζητοῦσε πρῶτα τήν ἀρχική σημασία τῶν κειμένων πού θά μετέφραζε. Ὑστερα προσπαθοῦσε νά προσαρμόσει κάθε ἔκφραση στίς γραμματικές καί συντακτικές ἀπαιτήσεις τῆς ὁποίας τοπικῆς γλώσσας. Τέλος, ἐπαλήθευε προσεκτικά τή μετάφρασή του μέ τή βοήθεια ἰθαγενῶν. Ἔτσι, ὅλες οἱ μεταφράσεις του μποροῦν νά θεωρηθοῦν σάν πρότυπα τοῦ εἶδους.

Ἀρχίζοντας πρῶτα - πρῶτα μέ τίς μεταφράσεις

στήν ταταρική, ὁ Ἰλμίνσκι εὐτύχησε νά βρεῖ ἕναν ἔξοχο συνεργάτη στό πρόσωπο τοῦ νεαροῦ ὀρθοδόξου Τατάρου Βασίλη Τιμοφείεφ. Μοιλονότι εἶχε φοιτήσει μόνο στό δημοτικό σχολεῖο τοῦ χωριοῦ του, ὁ Τιμοφείεφ ἔνωθε μιάν ἀκαταμάχητη ἔλξη πρὸς τή μάθησιν. Ὁ Ἰλμίνσκι τόν γνώρισε τυχαῖα, διέκρινε τά χαρίσματα του καί τόν πῆρε στό Καζάν. Σύντομα ὁ Τιμοφείεφ διορίστηκε καθηγητής τῆς κοινῆς ταταρικῆς στήν Ἐκκλησιαστική Ἀκαδημία καί ἔγινε μόνιμος βοηθός τοῦ Ἰλμίνσκι στίς ταταρικές μεταφράσεις.

Τό πρῶτο βιβλίο πού τυπώθηκε στή λαϊκή ταταρική γλῶσσα, μέ κατάλληλα προσαρμοσμένους ρωσικούς χαρακτήρες, ἦταν ἕνα «Ἀλφαβητάριο» (δημοσιεύθηκε στό Καζάν τό 1862). Ἀκολούθησαν δύο βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἡ «Γένεσις» καί ἡ «Σοφία Σειράχ», τά «Στοιχειώδη Μαθήματα Ρωσικῆς Γλῶσσας γιά Τατάρους», τό «Κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον» κ.ἄ. Τά βιβλία αὐτά τυπώθηκαν σχεδόν ἀποκλειστικά μέ ἔξοδα τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰλμίνσκι καί ἕνα μεγάλο μέρος τους διανεμήθηκε δωρεάν.

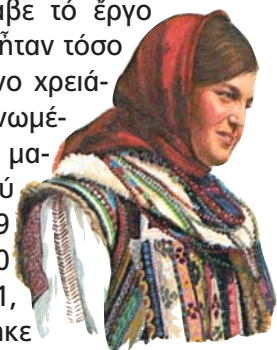
Ἡ φήμη τοῦ ἀκαταπόντου θεολόγου γλωσσολόγου ξεπέρασε γρήγορα τά ὅρια τῆς περιοχῆς τοῦ Καζάν. Μέ τά χρόνια ἔφτασε νά θεωρεῖται ὡς ὁ ἐγκυρότερος ἐμπειρογνώμονας σέ θέματα τοπικῶν γλωσσῶν καί διαλέκτων. Τό μεταφραστικό του σύστημα, πού συνάντησε ἀρχικά τήν ἐπιφύλαξη, ἔγινε τελικά ἀποδεκτό καί βρῆκε τήν ὑποστήριξη τόσο τῆς «Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Γουρία» (ιδρύθηκε στό Καζάν τό 1867), ὅσο καί τῆς περιφημοῦς «Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολικῆς Ἐταιρείας» (ιδρύθηκε στή Μόσχα τό 1870 ἀπό τόν ἅγιο ἱεράρχη Ἰννοκέντιο [Βενιαμίνωφ, † 1879]). Μέ τήν ἐνθάρρυνση καί τήν ὑποστήριξη κυβερνητικῶν στελεχῶν, τῶν ὁποίων κέρδισε τήν ἐκτίμηση καί τό θαυμασμό, ὁ Ἰλμίνσκι ἔφτασε νά κατευθύνει ὀλόκληρο τό μεταφραστικό ἔργο πού εἶχε ἀναληφθεῖ γιά τίς ἱεραποστολικές ἀνάγκες ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τῆς αὐτοκρατορίας. Χωρίς τίς δικές του συμβουλές καί κατευθύνσεις, κανένας δέν καταπιανόταν εἴτε μέ τή σπουδή τῶν γλωσσῶν εἴτε μέ τή σύνταξη λεξικῶν ἢ βιβλίων γραμματικῆς εἴτε μέ τή μετάφραση ἐκκλησιαστικῶν κειμένων.

Τό 1868 συγκροτήθηκε στό Καζάν μιά νέα ἐπιτροπή γιά τή μετάφραση καί τήν ἐκτύπωση τῆς Ἁγίας

Γραφῆς, λειτουργικῶν βιβλίων καί σχολικῶν ἐχειριδίων, σύμφωνα μέ τό σύστημα τοῦ Ἰλμίνσκι. Ἐκτός ἀπό τόν ἴδιο, πού εἶχε ἠγετικό ρόλο καί τήν εἰδική εὐθύνη τῶν ταταρικῶν μεταφράσεων, στήν ἐπιτροπή συμμετείχαν ἐπίσης ὁ καθηγητής τῆς Ἐκκλ. Ἀκαδημίας Μιροτ-βόρτσεφ, γιά τίς μογγολικές μεταφράσεις, ὁ γενικός ἐπιθεωρητής τῶν σχολείων τῶν ἰθαγενῶν τοῦ Σιμπίρσκ Μ. Γιάκοβλεφ, γιά τίς τσουβασικές μεταφράσεις, κ.ἄ.

Τό ἔργο τῆς ἐπιτροπῆς προχώρησε μέ γοργό ρυθμό. Σύντομα δημιουργήθηκε ὀλόκληρη βιβλιοθήκη ἀπό τήν Ἁγία Γραφή, ἐκπαιδευτικά βιβλία καί κείμενα στήν ταταρική, τή γιακουτική, τή βουριατική, τή τουγγουσιανή, τή γκολντιανή, τή βοτιακική, τή μορντβινική, τήν τσερεμισική, τήν ὀστιακική, τή σαμογιετική καί τήν κιργιζιανή. Ἡ ἐργασία συνεχιζόταν ἀδιάκοπα καί νέες δημοσιεύσεις ἐμπλούτιζαν κάθε χρόνο τή βιβλιοθήκη.

Στό μεταξύ, ἀπό τό 1863, ἡ δραστηριότητα τοῦ Ἰλμίνσκι ἐπεκτάθηκε καί σ' ἕναν ἄλλο τομέα, τήν ἐκπαίδευση, πού εἶχε τεράστια ἐπίδραση στήν ἀναζωογόνηση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀρχή ἔγινε μέ τρία Ταταρόπουλα, πού τά ἔφεραν στόν Βασίλη Τιμοφείεφ ἀπό τό χωριό του, μέ τήν παράκληση νά τά μάθει ἀνάγνωση καί γραφή. Ὁ Τιμοφείεφ πῆρε τά παιδιά στήν οἰκογένειά του, στή στενόχωρη ὑπόγεια κατοικία του, καί μέ τήν καθοδήγηση τοῦ Ἰλμίνσκι ἀνέλαβε τό ἔργο τοῦ δασκάλου. Ἡ ἐπιτυχία του ἦταν τόσο μεγάλη, πού τόν ἐπόμενο χρόνο χρειάστηκε νά ἀνοίξει ἕνα καλά ὀργανωμένο σχολεῖο. Ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν ἄρχισε ν' αὐξάνει πολὺ γρήγορα. Τό 1864 φοιτοῦσαν 19 ἀγόρια καί 1 κορίτσι· τό 1865, 40 ἀγόρια καί 2 κορίτσια· τό 1871, ὅποτε τό σχολεῖο ἐγκαταστάθηκε σ' ἕνα εὐρύχωρο κτίριο, 120 ἀγόρια καί 40 κορίτσια.

Ἡ σχολικὴ ζωὴ βασιζόταν στὶς ἐξῆς τρεῖς ἀρχές: 1) Ἦταν ἀπλὴ καὶ λιτὴ, θυμίζοντας στὰ παιδιά τῆ ζωῆ τοῦ χωριοῦ τους· 2) ἦταν οἰκογενειακὴ, κάτω ἀπὸ τὴν πατρικὴ ἐπίβλεψη τοῦ δασκάλου Τιμοφέεφ, πού ζοῦσε μαζί μέ τὰ παιδιά· καί 3) ἦταν πνευματικῆ-ἐκκλησιαστικὴ.

Τὰ παιδιά ζοῦσαν μαζί, μελετοῦσαν μαζί, προσεῦχονταν μαζί, ἔπαιζαν μαζί. Ὀλοκλήρη ἡ σχολικὴ ἐκπαίδευση βασιζόταν στὴ λαϊκὴ Ταταρικὴ γλῶσσα, στὴν ὁποία γίνονταν τὰ μαθήματα: θρησκευτικὰ, ἀριθμητικὴ, ἱστορία, γεωγραφία κ.λπ. Ἡ ἐποπτεία καὶ ἡ ὀργάνωση τῆς σχολικῆς ζωῆς καὶ τῆς διδασκαλίας βρισκόνταν στὰ χέρια τοῦ Ἰημίνσκι καὶ τοῦ φίλου του ἀκαδημαϊκοῦ Ε. Α. Μαλιώφ.

Τό πιό ἀξιοσημείωτο εἶναι, ὅτι οἱ μαθητές, τελειώνοντας τὴ φοίτησή τους, γίνονταν μέ τὴ σειρά τους δάσκαλοι καὶ ἄνοιγαν ἱεραποστολικά σχολεῖα στὰ ταταρικά χωριά, ὅπου δίδασκαν τὰ παιδιά τῶν ὁμοεθνῶν τους μέ τὸ σύστημα καὶ τὰ ἐγχειρίδια τοῦ Ἰημίνσκι Ἔτσι τὸ πρῶτο σχολεῖο τοῦ Καζάν πῆρε σιγὰ - σιγὰ τὴ μορφή κεντρικοῦ σχολεῖου προτύπου ὄλων τῶν ἱεραποστολικῶν ἐκπαιδευτηρίων πού ἰδρύθηκαν μεταγενέστερα σέ ἄλλες περιοχές. Καί ὁ Ἰημίνσκι, ὁ μεγάλος ἐμπνευστὴς δασκάλων καὶ μαθητῶν, ἔγραφε μετέφραζε, συμβούλευε, καθοδηγοῦσε, τύ-

πωνε βιβλία, ἐρχόταν σέ συνεννοήσεις μέ τίς ἀρχές, ἐξασφάλιζε τοὺς ἀναγκαίους οικονομικοὺς πόρους ἀπὸ ιδιώτες ἢ ἰδρύματα κ.ο.κ.

Ἐκτός ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῶν Τατάρων, ἰδρύθηκαν παράλληλα καὶ σχολεῖα ἄλλων ἰθαγενῶν –Τσουβάσων, Τσερεμίσων, Βοτιάκων– ὅπου τὰ παιδιά διδάσκονταν στὴ μητρικὴ τους γλῶσσα. Ἀπ’ ὅλα αὐτὰ τὰ σχολεῖα δέν ἔβγαιναν μόνο δάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ ἰθαγενεῖς ἱερεῖς, πού ἄρχισαν νά τελοῦν τὴ θεία Λειτουργία στὶς τοπικὲς διαλέκτους, γεγονός τεράστιας σημασίας γιὰ τὴ διάδοση καὶ τὴ βίωση τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ Ἰημίνσκι πέθανε τὸ 1891, ὅταν ἡ δραστηριότητά του ἦταν στό ἀποκορύφωμά της. Τό ἔργο του, πού συνεχίστηκε ἀπὸ τοὺς μαθητές καὶ συνεργάτες του, ἄνοιξε μιὰ νέα ἐποχὴ γιὰ τὴ ρωσικὴ ἱεραποστολή ὡς τὴν ἀναγκαστικὴ διακοπὴ της, μετὰ τὸ μοιραῖο 1917.

Σ’ ἓνα φυλλάδιο, πού δημοσιεύθηκε μέ τὴν εὐκαιρία τοῦ θανάτου τοῦ Ἰημίνσκι, ἀναφέρεται τὸ ἀκόλουθο ἐνδιαφέρον γεγονός ἀπὸ τὸν τότε κυβερνητικὸ ἐπίτροπο στὴν Ἱερά Σύνοδο, τὸν Κ.Π. Πομπεντόντσεφ: «Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια στὴν Ἀλσατία, στὴν πόλη Μουλιχάουζεν, ὁ πάστορας τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας Ματθαῖος ὀργάνωσε ἓνα “Βιβλικὸ Μουσεῖο” καὶ ἄρχισε νά συγκεντρῶσει σ’ αὐτὸ ἐκδόσεις τῶν Γραφῶν ἀπ’ ὅλο τὸν κόσμο, σέ κάθε γλῶσσα καὶ διάλεκτο. Ἐχοντας ἀκούσει ὅτι ὑπῆρχαν καὶ στὴ Ρωσία κάποιες μεταφράσεις στὶς τοπικὲς γλῶσσες, ἀπευθύνθηκε σ’ ἐμένα, ζητώντας μου πληροφορίες. Καί ἔμεινε κατάπληκτος, ὅταν ἔλαβε ἓνα τεράστιο κιβώτιο ἀπὸ μεταφράσεις τῶν Γραφῶν στὶς γλῶσσες τῶν ἰθαγενῶν, πού εἶχαν δημοσιευθεῖ στό Καζάν. Ἐχοντας ἐντελῶς ἐσφαλισμένη ἀντίληψη γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας ζωὴ, ὁ λουθηρανὸς πάστορας δέν περιμένε ποτέ κάτι τέτοιο ἀπὸ μᾶς».

Πολὺ περισσότερο ὁ λουθηρανὸς ἐκεῖνος πάστορας δέν θὰ περίμενε ὅτι τὸ ἔργο αὐτό, τοῦ ὁποίου μόνο μιὰ πλευρὰ εἶχε γνωρίσει, ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἐμπνεύσεως, τοῦ ζήλου καὶ τοῦ μόχθου ἑνὸς ἀνθρώπου πού δέν ὑπῆρξε ποτέ ἱεραπόστολος μέ τὴ στενὴ ἔννοια τοῦ ὅρου, ἀφιέρωσε ὅμως ὀλοκλήρη τὴ ζωὴ του στὴν ἀνανέωση καὶ τὴν πρόοδο τῆς ἱεραποστολῆς.

Μ.Σ.Π.

+ Bishop Dr. Ambrosios of Zela
C.P.O. Box 1473
Seoul, KOREA

Σεούλ 30 Αύγουςτου 2007

Θεοφιλέστατον
Ἐπίσκοπον Φαναρίου
Κύριον ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΝ
Γ. Διευθυντήν Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἰασίου 1
115 21 ΑΘΗΝΑΣ
GREECE

Θεοφιλέστατε, εὐλογεῖτε!

Μὲ νωπὲς τὶς θαυμάσιες ἀναμνήσεις τῶν τριῶν Κορεατῶν φοιτητῶν τοῦ Hankuk University of Foreign Studies (HUFS) ἐκ τῆς ἀβραμιαίας φιλοξενίας καὶ τῆς πλούσιας ἀγάπης σας κατὰ τὴν παραμονή τους στὸ Φοιτητικὸ Θεολογικὸ Οἰκοτροφεῖο καὶ τὴν συμμετοχή τους στὸ θερινὸ πρόγραμμα διδασκαλίας ἑλληνικῆς γλώσσας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ χάρις στὴν ἐμπνευσμένη πρωτοβουλία σας, ἐπιθυμῶ καὶ διὰ τοῦ παρόντος νὰ σᾶς ἐκφράσω τὶς πλέον ἐγκάρδιες εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τῶν φοιτητῶν καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς γιὰ τὴν φιλοξενία καὶ τὴν δωρεὰν συμμετοχή τους στὸ ἐν λόγω πρόγραμμα.

Εἶθε ὁ Κύριος νὰ σᾶς χαρίζη ὑγεία ἀμφιλαφῆ καὶ δύναμη ὥστε νὰ συνεχίζετε ἐπὶ ἔτη μήκιστα τὸ θεάρεστο ἔργο σας.

Σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ μεταφέρετε στὸν ἀγαπητὸ κ. Εὐάγγελο Μαρινόπουλο καὶ τοὺς λοιποὺς συνεργάτες σας τὰ δέοντα.

Μετὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν, ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐν Κυρίῳ

+ ὁ Ζήλων Ἀμβρόσιος

+ ὁ Ζήλων Ἀμβρόσιος

Ἄπο 10 Ἰουλίου ἕως 20
Αὐγούστου 2007
πραγματοποιήθηκε
ἀπό τό Γραφεῖο
Κατηχίσεως
τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας
τό «Πρόγραμμα
ἐκμάθησης τῆς
νεοελληνικῆς γλώσσας
καὶ γνωριμίας μέ
τὴν Ὁρθόδοξη
παράδοση καὶ
τόν ἑλληνικό
πολιτισμό».
Τό πρόγραμμα
παρακολούθησαν
δεκαπέντε νέοι,
προερχόμενοι ἀπό
δέκα διαφορετικέ
κῶρες τοῦ κόσμου.
Μεταξύ αὐτῶν καὶ τρεῖς
Κορεάτες φοιτητές,
γιὰ τὴ φιλοξενία τῶν
ὁποίων ἐκφράζει
εὐχαριστίες ὁ Θεοφ.
Ἐπίσκοπος Ζήλων
κ. Ἀμβρόσιος πρὸς τόν
Θεοφ. Ἐπίσκοπο
Φαναρίου
κ. Ἀγαθάγγελο,
στὴν ἐπιστολή
πού παραθέτουμε.

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἔνυπορεῖτό τις ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια΄ 29)

Ἀπὸ 1-4-2007 ἕως 30-6-2007 προσεφέρθηκαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικὰ ποσὰ γιὰ τὸ Ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Ἀγαθαγγέλου Β. 50 • Ἀγαθοπούλου Δ. 30 • Ἀγγελίνα Π. 300 • Ἀγγελόγλιου Σ. 10 • Ἀγγελόπουλο Ν. 1.000 • Ἀγγελόπουλο Π. 30 • Ἀγιασοφίτου Ν. 20 • Ἀγοραστόπουλο Δ. 20 • Ἀδελφότης «Εὐνίκη» 50 • Ἀνδόνη Ἀ. 100 • Ἀνδονίδου Β. 30 • Ἀθανασιάδου Ἀ. 25 • Ἀθανασιάδου Δ. 950 • Ἀθανασόπουλο Κ. 15 • Ἀθανασούλη Ἐ. 5 • Αἰβαζάκη Ἀ. 70 • Ἀλεξάκη Μ. 100 • Ἀλεξανδράτο Γ. 100 • Ἀλεξάνδρου Ἰ. 30 • Ἀλιβιζάτο Δ. 50 • Ἀλικάκο Γ. 500 • Ἀμνατίδη Δ. 10 • Ἀνανιάδη Σ. 20 • Ἀναστασάκη Κ. 60 • Ἀναστασάκη Ἰ. 100 • Ἀναστασιάδη Π. 260 • Ἀναστασίου Κυργιλιάνη Ζ. 55 • Ἀνδριανοῦ Χ. 50 • Ἀνδριόπουλο Ἀ. 50 • Ἀνετάκη Μ. 20 • Ἀντέλη Δ. 20 • Ἀντύπα Κ. 40 • Ἀντωνικοπούλου Δ. 50 • Ἀντωνιάδου Χ. 200 • Ἀντωνίου Ἰ. 100 • Ἀντωνίου Π. 50 • Ἀντωνόπουλο Ἰ. Α. 1.000 • Ἀντωνοπούλου Ἐ. 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1020) 80 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1062) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1103) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1116) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2379) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2378) 150 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3770) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2308) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2980) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2452) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2924) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2013) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2116) 240 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2197) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2300) 100 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 0438) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2235) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1295) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1033) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2381) 60 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2315) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3163) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2056, 3193) 60 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1525) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1093, 3126) 110 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1158) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1147, 2151) 180 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1580) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1294) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1569) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2444) 300 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 0434) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1134) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2341) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1159) 850 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2956) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1578) 310 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3773) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2161) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3154) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3116) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1096, 3141) 240 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1611, 3137) 250 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2681) 500 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3534) 80 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3545) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1633) 101,27 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1631) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1607) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1605) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1288) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1169) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3158) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2911) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3140) 125 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3132) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3087) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3053) 1270 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1156) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1149) 600 • Ἀποστολήκη Ἐ. 15 • Ἀποστόλου Ἰ. Α. 600 • Ἀποστόλου Κ. 80 • Ἀραμπατζίδου Ἐ. 100 • Ἀράπη Λ. 500 • Ἀρβανιτίδου Α. 150 • Ἀργίτη Π. 50 • Ἀρμένακα Ἰ. 50 • Ἀτματζίδη Ἀ. 45 • Αὐγερινό Μ. 100 • Αὐγερίου Β. 7 • Αὐγουστῖνο Ν. 35 • Βαθῆ Σ. 15 • Βακαδάρη Ἰ. 120 • Βαργιάμη Ἐ. 20 • Βαρελίδου Π. 800 • Βαρίκου Ε. 50 • Βαρκάδο Ἀ. 20 • Βασιλάκη Π. 150 • Βασιλάκη Σ. 600 • Βασιλειάδη Β. 20 • Βασιλειάδου Ἀ. 30 • Βασιλείου Γ. 10 • Βασιλοπούλου Π. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 100 • Βαταβάλη Ἀ. 20 • Βαχαδούρη Π. 150 • Βαχλᾶ Θ. 30 • Βενιέρη Α. 30 • Βέττα Γ. 30 • Βηλαχιώτη 50 • Βηλάχο Ἀ. 200 • Βηλάχο Δ. 50 • Βηλάχου Ἀ. 15 • Βηλαχοῦλα Φ. 370 • Βογιατζάκη Ἀ. 50 • Βογιατζιδάκη Μ. 50 • Βοηλονάκη Ἐ. 60 • Βοηλονάκη Μ. 10 • Βουκουκλήρη Σ. 100 • Βούλκα Π. 50 • Βροττοῦ Κ. 30 • Βρούβα Ἀ. 100 • Γαντζοπούλου Ἀ. 30 • Γαρδίκη Ἀ. 10 • Γατσοῦλη Ἐ. 100 • Γελαδάρη Α. 20 • Γερεμτζέ Ζ. 60 • Γερογιώργη Ἀ. 50 • Γεωργακόπουλο Ἐ. 25 • Γεωργιάδη Σ. 50 • Γεωργιάδου Κ. 30 • Γεωργίου 30 • Γεωργόπουλο 1.000 • Γεωργότα Γ. 90 • Γιαννακοπούλου Ἐ. 50 • Γιαννάρα Μ. 20 • Γιαννέλου Ὁ. 20 • Γιαννοπούλου Ἀ. 100 • Γιαντζίδου Δ. 15 • Γκανασοῦλη Τ. 130 • Γκοντόπουλο Δ. 150 • Γκουλιώνη Θ. 10 • Γούναρη Ἀ. 250 • Γραμματικά Σ. 50 • Γραμματικοῦ Ἀ. 50 • Γρηγορά Ἀ. 30 • Γρηγοριάδη Ἀ. 10 • Γρηγοριάδου Σ. 30 • Γρίβα Β. 60 • Γρυδάκη Σ. 20 • Γυαλίστρα Δ. 100 • Γυ-

μνάσιο Σοφικού 80 • Δαγδιλήθη Β. 20 • Δανελάτο Γ. 20 • Δανιήλ 35 • Δανιήλ Ά. 15 • Δαουδάκη Κ. 35 • Δάρρα Σ. 10 • Δασκαλάκη Θ. 15 • Δασκαλοπούλου Ο. 30 • Δελήη Δ. 40 • Δεμερτζίδη Ν. 315 • Δεναξά Ν. 100 • Δερμετζόγλου Ά. 50 • Δημ. Σχ. Δεύτερο Κοζάνης 100 • Δημ. Σχ. Περατιᾶς 20 • Δημακάκο Ε. 70 • Δημακοπούλου Ε. 50 • Δημαράτου Ὡ. 80 • Δημητρακοπούλου Ἰ. 20 • Δημητρακούδη Μ. 300 • Δημητρέσσα Μ. 50 • Δημητριάδου Ν. 25 • Δημητροπούλου Ν. 60 • Δημοπούλου Μ. 5 • Διακαναστάση Ὡ. 60 • Διακίδη Ά. 15 • Διακόπουλο Γ. 200 • Διαλυσμᾶ Κ. 100 • Διαμαντίδου Β. 50 • Δίζηλο Θ. 200 • Διονυσοπούλου Ά. 20 • Δρακουλάκη Μ. 20 • Δρίβα Π. 30.000 • Δρίτσα Ὡ. 500 • Δρόσο Σ. 30 • Δροσοπούλου Ὡ. 100 • Ἐβερκιάδη Β. 60 • Ἐγγλέζου Φ. 10 • Ἐλευθεριάδου Β. 50 • Εὐαγγελίτου Β. 60 • Εὐαγγέλου Μ. 20 • Εὐθυμιάδου Σ. 100 • Εὐθυμίου Ἐ. 10 • Εὐθυμίου Ο. 55 • Ζαλακώστα Β. 600 • Ζαμουρίδου Π. 500 • Ζάρου Μ. 50 • Ζαχαράκη Μ. 100 • Ζέρβα Δ. 50 • Ζερβάκο Π. 10 • Ζερκελίδου 50 • Ζηλιανάκη Ἐ. 25 • Ζήση Θ. 100 • Ζιώγκου Ά. 20 • Ζουγανέλη Ἐ. 20 • Ζουναρέλη Ντόβα Ἐ. 40 • Ἡλιάδη Κ. 100 • Ἡλιοπούλου Χ. 50 • Ἡσυχαστ. Ἁγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 25 • Ἡσυχαστήριο «Οἱ Ἁγ. Θεόδωροι» 75 • Θαλασέλη Π. 500 • Θεοδοσάτου Μ. 15 • Θεοδοσιάδη Ε. 30 • Θεοδοσίου Α. 20 • Θεοδωράκη Β. 20 • Θεοδωράκη Μ. 30 • Θεοδωράκη Φ. 50 • Θεοδωρίδου Ά. 20 • Ἰακώβου Κ. 60 • Ἰγγλέση Ζ. 50 • Ἰεραποστολική Συνοδοποιρεία 20 • Ἰωαννίδη Χ. 50 • Ἰωαννίδου Σ. 30 • Καντηλήρη Ά. 250 • Καλαντζοπούλου Φ. 200 • Καλαποθαράκου Μ. 50 • Καληδῆ Ε. 50 • Κάληλια Φ. 50 • Καλλικούρη Φ. 20 • Καλογερά Σ. 90 • Καληπάκη Ἐ. 40 • Καμπεράκη Ζ. 200 • Καμπίση Β. 50 • Καμτσιῆ Μ. 100 • Κανδαράκη Ά. 100 • Καντά Ν. 30 • Καπέλου Τ. 40 • Καπερώνη Ἰ. 10 • Καπίκη Δ. 30 • Καραβάνη Ε. 60 • Καραγεώργου Ἰ. 5 • Καραγιάννη Γ. 30 • Καραθάνο Ἰ. 200 • Καραϊθανίδου Ά. 20 • Καραμέσου Μ. 10 • Καραμολέγκου Ε. 50 • Καραμπίνη Ξ. 50 • Καρατζᾶ Χ. 30 • Καρατζᾶ Μ. 10 • Καρβέλα Ά. 15 • Καργᾶδο Π. 50 • Καριοφύλα Μ. 50 • Καρολημέα Γ. 50 • Καρούδη Ε. 50 • Καρφή Β. 30 • Καστανιώτη Β. 50 • Κατηφόρη Χ. 50 • Κατηχ. Σχ. Ἰ. Ν. Ἁγ. Γεωργίου 50 • Κατούφα Π. 50 • Κατσακούλη Σ. 50 • Κατσαρέα Ἰ. 50 • Κατσαφάνα Γ. 50 • Κατσούλα Ἰ. 20 • Κεραμιδάρη Π. 25 • Κεράνη Ά. 300 • Κερκύρα Δ. 20 • Κετσέα Σ. 20 • Κετσιμπίση Σ. 110 • Κηπουργό Γ. 30 • Κηπουρό Χ. 100 • Κίτσο Θ. 20 • Κληρονόμο Ἰ. 50 • Κοκκίνου Μ. 140 • Κοηλιώρη Ὡ. 50 • Κοηλοκυθά Γ. 50 • Κοηλυβάρη Ε. 30 • Κοηλυμάνη Σ. 100 • Κομαρίμα Ἰ. 100 • Κομπούλη Μ. 30 • Κονδύλη Ἰ. 50 • Κοντού Μ. 1.000 • Κορακιανίτου Ά. 450 • Κορκοτσιῖλο Γ. 50 • Κορνούτου Π. 50 • Κοσμᾶ Δ. & Γ. 20 • Κοσμίδη Ν. 48 • Κοτζαμάνη Ν. 30 • Κοτσαρίνη Κ. 20 • Κοτσαύτη Θ. 15 • Κουβαράκη Ἐ. 10 • Κουκορίκου Χ. 15 • Κούκουρη Ἰ. 10 • Κουλοπούλου Ἐ. 300 • Κουμεντάκη Ἰ. 10 • Κουμεντάκη Ν. 10 • Κουπαράνη Σ. 100 • Κουρειλίδου Ἐ. 15 • Κούστα Ά. 250 • Κουτουλιά Π. 100 • Κουτρομάνου Δ. 50 • Κουτρουβίδα Γ. 30 • Κουτσαυτάκη Μ. 38 • Κούτση Α. 10 • Κουτσικού Κ. 40 • Κουτσογιάννη Δ. 10 • Κουτσοπούλου Ἐ. 20 • Κουτσουράκη Π. 150 • Κουτσοφιοῦ Φ. 110 • Κρασσακόπουλο Λ. 50 • Κρητικό Γ. 250 • Κροκίδη Ἰ. 150 • Κρόκου Α. 50 • Κυπριωτάκη Κ. 50 • Κυριαζοπούλου Σ. 150 • Κυριακίδη Ά. 30 • Κυριακοπούλου Δ. 50 • Κυρηᾶ Σ. 40 • Κωνσταντᾶρα Ε. 50 • Κωνσταντάτο Γ. 50 • Κωνσταντινίδη Ε. 20 • Κωνσταντίνου Ά. 100 • Κωνσταντίνου Β. 50 • Κωσταδήμα Γ. 50 • Κωστόπουλο Μ. 15 • Λαλιουδάκη Σ. 500 • Λαμπρινίδου Μ. 50 • Λάμπρου Ά. 20 • Λάσκαρη Ά. 20 • Λέλη Ἰ. 150 • Λεονάρδο Θ. 30 • Λιάκου Π. 500 • Λιανδράκη Μ. 20 • Λιβιεράτου Δ. 50 • Λιόλιου Χ. 30 • Λίτσα Π. 150 • Λοβέρδο Κ. 100 • Λουκάκη Π. 150 • Λουκοπούλου Ρ. 500 • Λούμου Π. 10 • Λυκοπάντη Ἐ. 100 • Λυμούρη Ά. 150 • Λύτρα Κ. 45 • Μαγκανάρη Α. 35 • Μαγκληβέρα Σ. 50 • Μαδεμτζόγλου Π. 50 • Μαζαράκη Ἰ. 10 • Μαζωνάκη Ἐ. 100 • Μαζωνάκη Μ. 50 • Μακρέλη Ά. 60 • Μακρῆ Κ. 135 • Μάλφα Γ. 100 • Μαμαλούγκα Β. 50 • Μαμώλου Π. 10 • Μανακούδα Ρ. 400 • Μάνεση Ἰ. 60 • Μάνθου Γ. 10 • Μάνθου Ν. 50 • Μανιάτη Γ. 100 • Μανιάτη Π. 20 • Μανωλά Θ. 200 • Μαραντίδη Ἡ. 50 • Μαργαρίτη Κ. 110 • Μαργαρίτη Σ. 120 • Μαρκαντωνάτο Γ. 50 • Μαρκοπούλου Ν. 10 • Μαρούλη Ε. 30 • Μαυράκη Ν. 100 • Μαυρομμάτη Ἰ. 10 • Μαυροπούλου Α. 20 • Μαυρόσκα Μ. 30 • Μαυροφόρου Μ. 15 • Μελαχροινό Ά. 20 • Μελέτη Ά. 5.000 • Μελιανό Π. 50 • Μελισσάρη Ε. 30 • Μέμου 20 • Μεραντζῆ Ε. 20 • Μνήστη Γ. 30 • Μνηλούλη Θ. 50 • Μνηιώτη Κ. 710 • Μιντζήρικη Δ. 15 • Μιχαήλ Χ. 3.000 • Μιχαηλίδη Ἰ. καὶ Κ. 50 • Μιχαλόγλου Α. 30 • Μονή Ἁγ. Ἀναργύρων 50 • Μονή Ἁγ. Νικολαίου 30 • Μονή Ἁγ. Πάντων 30 • Μονή Ἁγ. Παρασκευῆς 20 • Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Μάκρης 50 • Μονή Μεγάλου Μετεώρου 500 • Μονή Παναγίας Πορταϊτίσσης 50 • Μονή Σίμωνος Πέτρας 20 • Μοσχογιαννάκη Κ. 100 • Μουρελάτου Μ. 105 • Μουστακίδου Δ. 100 • Μουχταρόπουλο Ά. 30 • Μπάκα Ά. 50 • Μπακομήτρο Π. 350 • Μπαηῆ Κ. 50 • Μπαμπάκου Ὡ. 100 • Μπάμπαλη Λιανού Ἰ. 30 • Μπαμπάτσικου Ά. 20 • Μπανάκα Ε. 25 • Μπαντουβάνη Ἰ. 20 • Μπαρσάκη - Λέρτα Φ. 10 • Μπασλή Α. 6.515 • Μπασλή Χ. 3.000 • Μπέκο Δ. 100 • Μπεκούλη Ά. 20 • Μπέλλου Σ. 20 • Μπίκο Ν. 100 • Μπινιάρη Κ. 50 • Μπирпанᾶγο Β. 300

• Μπισάνη Ἰ. 50 • Μποζόπουλο Κ. 100 • Μπόμπου Δ. 20 • Μπουζάνη Σ. 50 • Μπουκάλη Β. 10 • Μπούρμα Ἰ. 180 • Μπουρνέλι Β. 10 • Μπουρσίνο Β. 100 • Μπουκλή Μ. 100 • Μπρεδήμα Γ. 100 • Μπριόλα Ἰ. 40 • Μυλωνά Σ. 40 • Μυλωνά Ε. 50 • Μυλωνά Μ. 300 • Μυλωνάκη Θ. 50 • Μωραϊτή Ἰ. 5 • Ναθαναήλ Ἰ. 10 • Ναθαναήλ Ἰ. 20 • Νάκου - Νίτσα Ἰ. 500 • Ναός Ἁγ. Δημητρίου 145 • Νικολαΐδη Ἰ. 10 • Νικολετόπουλο Δ. 15 • Νικολιδάκη Β. 150 • Νικολουζάκη Κ. 140 • Νοδάρου Δ. 10 • Ντουταδάκη Ἰ. 280 • Ξαγοράρη Θ. 25 • Ξαγρεμμένάκη Σ. 30 • Ξανθάκη Ἰ. 50 • Ξανθοπούλου Α. 40 • Ξαφιαντέρη Ἰ. 100 • Ξενιτέλλη Δ. 20 • Ο.Χ.Ε.Κ. Βύρωνος 150 • Οικοτροφείο Θηλέων «Ἁγ. Φιλοθέη» 10 • Ὀλυμπιάδα 20 • Ὀρφανάκη Ε. 50 • Παδουβᾶ Ν. 900 • Παλαμιώτου Β. 15 • Παναγιωτόπουλο Γ. 300 • Παναγιωτουνάκο Σ. 100 • Παναγοπούλου Ε. 40 • Πανουτσοπούλου Κ. 50 • Παντογιού Π. 120 • Παπαβασιλείου Ἰ. 310 • Παπαβασιλείου Ἰ. 35 • Παπαγεωργίου Ἰ. 50 • Παπαγεωργίου Γ. 400 • Παπαγεωργίου Ε. 180 • Παπαγιάννη Μ. 110 • Παπαγιάννη Τ. 100 • Παπαδάκη Ε. 20 • Παπαδέδε Ἰ. 50 • Παπαδημητρίου Α. 300 • Παπαδημητρίου Ἰ. 300 • Παπαδήμο Κ. 50 • Παπαδιᾶ Μ. 90 • Παπαδόπουλο Ἰ. & Ε. 300 • Παπαδόπουλο Κ. 60 • Παπαδόπουλο Π. 50 • Παπαδοπούλου Β. 35 • Παπαδοπούλου Μ. 30 • Παπαζάνη Γ. 40 • Παπάζογλου Δ. 20 • Παπαθανασίου Ἰ. 80 • Παπαθανασίου Β. 50 • Παπαθανασοπούλου Π. 170 • Παπαθεοφάνους Κ. 120 • Παπαϊωάννου Π. 40 • Παπακωνσταντίνου Ν. 100 • Παπανικολάου Δ. 20 • Παπασπυροπούλου Μ. 20 • Παπασταθοπούλου Ἰ. 10 • Παρασκευόπουλο Κ. 30 • Παρασκευοπούλου Ἰ. 10 • Παρασκευοπούλου Μ. 50 • Πασχαλίδη Ἰ. 30 • Πασχαλίδη Ἰ. 30 • Πατούνα Ἰ. 180 • Πατσαχάκη Σ. 40 • Παχιαδάκη Ν. 40 • Περδικέα Χ. 30 • Περδίκη Ἰ. 150 • Περισοράτη Κ. 100 • Περόπουλο Χ. 50 • Πέρρα Θ. 10 • Πετράκη Ἰ. 20 • Πετρόπουλο Π. 55 • Πετσετάκη Ε. 15 • Πηλαγιώτη Σ. 40 • Πηλατιανιώτη Γ. 75 • Πηλατή Β. 40.000 • Πηλιάμη Ἰ. 30 • Πηλιότσια Ἰ. 20 • Πολεμικό Σ. 50 • Πολίτη Ἰ. 20 • Πολιτάτου Ἰ. 10 • Πολύδωρου Γ. 15 • Πολυχρονοπούλου Ἰ. 60 • Ποντικοῦ Ν. 25 • Πράσινο Ν. 15 • Πρέκα Α. 20 • Πρικάκη Α. 40 • Πυριόχο Λ. 50 • Ραδίτσα Ξ. 30 • Ρανούτσο Κ. 200 • Ρανούτσο Ἰ. 100 • Ραπτέα Π. 200 • Ρεβελάκη Ν. 15 • Ρεβύνθη Ἰ. 10 • Ριζάκη Σ. 50 • Ρίζο Ἰ. 20 • Ροζάκη Γ. 40 • Ρόμπολα Κ. 20 • Ρουκούδη Ἰ. 50 • Ρουμπάνη Χ. 100 • Ρούσου Ἰ. 40 • Ρούσσο Β. 150 • Σαββίδη Μ. 200 • Σάγια Ν. 100 • Σαγκιώνη Ἰ. 15 • Σακελληριάδη Π. 50 • Σακιώτη Κ. 50 • Σαμαλιτάνη Ἰ. 50 • Σαράκη Κ. 100 • Σαραντάκο Π. 50 • Σαραντόπουλο Δ. 10 • Σαράφογλου Ἰ. 50 • Σαραφούδη Ἰ. 20 • Σάρμα Π. 50 • Σαρναζίδη Γ. 50 • Σαρρή Χ. 120 • Σαρτζετάκη Ε. 800 • Σεφερίδου Π. 100 • Σιγάλα Ἰ. 150 • Σιγάλα Μ. 50 • Σιδέρη Σ. 20 • Σιδερίδου Μ. 15 • Σιδηρόπουλο Ἰ. 50 • Σινανίδη Ἰ. 30 • Σιούτη Σ. 30 • Σισμανόγλου Λ. 20 • Σκαίτσοδήμου Μ. 50 • Σκαμπετζάκη Π. 30 • Σκληβενίτου Ἰ. 40 • Σκληβούνου Μ. 20 • Σκουμπᾶ Δ. 150 • Σολανάκη Β. 30 • Σορρά Δ. 30 • Σπαγγουλίδου Ἰ. 10 • Σπανό Π. 30 • Σταθοπούλου Ἰ. 10 • Σταθοράκη Χ. 50 • Σταλάκη Α. 20 • Σταματάκη Α. 20 • Σταματάκη Δ. 15 • Σταματάτου Ἰ. 20 • Σταματάτου Γ. 50 • Σταματιάδου Χ. 50 • Σταματόπουλο Ἰ. 30 • Σταματοπούλου Μ. 20 • Σταματοπούλου Ρούσσο Ἰ. 60 • Σταυριανού Ἰ. 10 • Σταυρίδου Μ. 20 • Σταυρόπουλο Ν. 20 • Σταύρου Κ. 50 • Σταυρουλιᾶ Φ. 50 • Στόλη Ν. 100 • Στουγιαννάκη Λ. 50 • Σύν. «Ἁγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλός» 150 • Σύμπουρα Ἰ. 100 • Σχολή Ἀπολυτρωτική Ἰ. Θεοτόκου 1.700 • Ταβηλαδωράκη Ἰ. 160 • Τάγκα Ἰ. 30 • Ταμούση Β. 97,13 • Τάνι 150 • Ταρσοῦλη Δ. 200 • Τάσιο Π. 50 • Τασιοῦλη Μ. 1.500 • Τελώνη Γ. 10 • Τελωνιάδου Π. 10 • Τζουανάκη Ε. 20 • Τηγάνη Χ. 50 • Τότα Ε. 50 • Τούμπου Χ. 20 • Τούση Ἰ. 100 • Τριανταφυλλάκη Γ. 20 • Τριανταφύλλου Ε. 20 • Τριανταφύλλου Ἰ. 50 • Τριανταφύλλου Ἰ. 20 • Τριανταφύλλου Π. 15 • Τσαβαλάκογλου Ἰ. 50 • Τσαβαταρίδου Ἰ. 20.000 • Τσάκωνα Σ. 80 • Τσαντήλα Μόκκα Ἰ. 12 • Τσαπέκο Γ. 300 • Τσεκούρα Μ. 30 • Τσελεμέγκου Ζ. 50 • Τσελιάγκου Μ. 30 • Τσερτίδου Σ. 20 • Τσιαντήρη 50 • Τσιαντόπουλο Δ. 600 • Τσιγγάνο Γ. 50 • Τσικαλιᾶ Δ. 10 • Τσίπα Ε. 500 • Τσιρώνη Ρ. 20 • Τσολλακίδη Θ. 100 • Τσολλάκο Ἰ. 300 • Τσολιά Σ. 20 • Τσουλούχα Δ. 50 • Τσουμήτα Ἰ. 100 • Τσουράκη Σ. 20 • Τσουτσα Ἰ. 100 • Τσουτσαῖο Ἰ. 1.000 • Τύπου Ἰ. 40 • Τυριτίδου Α. 20 • Φαμέλη Μ. 100 • Φάρσαρη Μ. 40 • Φιλ. Σωματ. «Ὁ Ἅγιος Χαραλάμπης» 2.000 • Φιλιᾶκο Δ. 10 • Φιλίππου Β. 30 • Φιλίππου Μ. 100 • Φίλο Ἰ. 40 • Φλωράτο Σπ. 205 • Φούντα Σ. 200 • Φράγκου Π. 50 • Φράγκου Χ. 30 • Φροσύνη Δ. 50 • Χαιράκη Σ. 180 • Χαλβατζόγλου Π. 10 • Χαμακιώτη Σ. 150 • Χαμηλοθώρη Κ. 50 • Χαμουρούδη Λ. 200 • Χαραλαμπάκη Ε. 220 • Χαραλάμπους Π. 20 • Χατζάκη Ἰ. 520 • Χατζή Γ & Μ. 200 • Χατζηγεωργίου Ἰ. 40 • Χατζηγιάννη Τ. 100 • Χατζηγιάννη Χ. 10 • Χατζηκυριακοῦ Β. 50 • Χατζηπαπᾶ Π. 20 • Χατζηηλίτση Ν. 10 • Χατζηπρίμο Θ. 40 • Χατζηρήγα Θ. 20 • Χατζησταυρίδου Ἰ. 90 • Χναράκη Ἰ. 25 • Χολογούνη Ἰ. 100 • Χονδροῦ Ἰ. 100 • Χούρι Ἰ. 50 • Χρηστίδη Ἰ. 50 • Χριστοφῆ Β. 20 • Χρυσικοπούλου Ἰ. 35 • Ψαρά Μ. 100 • Ψαράκο Μ. 20 • Ψαρουδάκη Π. 150 • Ψαρρά Ἰ. 50 • Ψηλολιγνού Α. 200 • Ψιακούλια Ἰ. 30.

Ἐπιμέλεια:

Εὐάγγελος Α. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τό μαρτύριο ὡς ὁδός καί κατάληξη τοῦ «ἀποστόλου» Γεώργιος Π. Πατρῶνος	2
Πρωτοπρ. Boris Moon (†) Συνέντευξη τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορέας κ. Σωτηρίου	3
Τό ἀσάνσερ καί οἱ... μπουκαρού... † ὁ Καμερούν Γρηγόριος	8
Ὁργάνωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου Πρεσβ. Γεώργιος Σ. Κουγιουμτζόγλου	11
Δραστηριότητες τελευταίου διμήνου † ὁ Γκάνας Δαμασκηνός	14
Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστική Ἀκαδημία † ὁ Κεντρώας Ἀφρικῆς Ἰγνάτιος	16
Ἐγκαίνια ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη Νιγηρίας	18
Νομοκανονικά Παναγιώτης Ἰ. Μπούμης	20
Οἰκονομική συμβολή τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς (α' ἐξάμηνο 2007) Ε.Δ.Μ.	22
Τό πρωτοποριακό ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ Ν.Ἰ. Ἰθμίνσκι (1821-1891) – Β' μέρος Μ.Σ.Π.	24
Εὐχαριστήρια ἐπιστολή ἀπό τήν Κορέα † ὁ Ζήλων Ἀμβρόσιος	27
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΚΣΤ', τεύχος 103, Ἰούλιος-Αὐγ.-Σεπτ. 2007
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μέ τρόπο υπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμο.

* Ενημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτίηση: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος – Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδόσης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ὕλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψοίνος, Διευθυντής Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολική Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.314 - 317, 210-7272.345. Fax 210-7272.310.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσπεριζοῦ	€ 5
Κύπρου	5 λίρες Κύπρου
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Τιμή τεύχους	€ 1,25
* Γιά τούς φοιτητές καί μαθητές:	€ 2,50

* Ἡ τιμή εἶναι συμβολική. Δέν ἀποσκοπεῖ στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλά στήν υπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικές προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζιας.

Διεύθυνση: Ἀσκληπιοῦ 10 - 175 64 Π. Φάληρο

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 26, No 103, July-Aug.-Sept. 2007

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

- * To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.
- * To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	5 £ Cyprus
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Ἀποστολική Διακονία

Ἐξώφυλλο: Παιδιά στό Βόρειο Καμερούν ἔξω ἀπό τίς μπουκαρού (παραδοσιακές καλύβες).

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.314-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr